Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 175 (6036).

7 СЕНТЯБРЬ

ЧОРШАНБА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

БУНКЕРЛАРДАН 85 ПРОЦЕНТ ПАХТА

Оққўрғон райони хўжаликларида терим машиналари сифатли ремонтдан чиқарилиб, старт майдонига қўйилган, «зангори кема» капитанлари юбилей йилида бункерлардан 59 минг тонна «оқ олтин» тўкиш мажбуриятини олишган. Бу жами етиштирилган ҳосилнинг 85 процентини ташкил этади.

Пахта йиғим-терими мавсуми авжи қизиган кезларда пахтазорларда 370 агрегат юқори унум билан ишлайди. Ҳар бир терим агрегати билан мавсумда 162 тоннадан ҳосил йиғиштириб олиш кўзда тутилмоқда.

Район механизаторларининг бўлиб ўтган слетида ана шулар ҳақида фикр юритилди. Унда сўзга чиққан район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Р. Усмонов, «Коммунизм» колхозининг элликцентнерчи бригада бошлиғи Х. Тўрахўжаев, «Оққўрғон» совхози партия комитетининг секретари С. Чегабоев, К. Маркс номли колхоз раиси К. Абдураҳмонов ва бошқалар йиғим-терим мавсумини муваффақиятли ўтказиш ҳақида қимматли гаплар айтдилар.

Механизаторлар анжуманида иштирок этган «дала гвардиячилари» ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. Жумладан, «Ленинобод» колхозининг механик-ҳайдовчиси Ф. Эгамбердиев мавсумда 250 тонна, Ҳ. Олимжон номли колхоздан К. Солиев 220 тонна, Навоий номли колхоздан П. Исмоилов 250 тонна, «Оққўрғон» совхозидан М. Ковешников 250 тонна пахта териб беришга сўз бердилар. Механик-ҳайдовчилар ўзаро мусобақа шартларини ҳам келишиб олишди.

Терим машиналарининг юқори иш унумини таъминлаш мақсадида ҳозир дефолиация сифатига алоҳида эътибор берилаяпти.

И. ҲАТАМОВ.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ УЛУҒ ОКТЯБРГА

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ

Меҳнаткашларга иқтисодий таълим бериш ишида партия органлари кўрган чораларни бу ерда, съездда айтиб ўтиш керак. Бундай иқтисодий таълим беришнинг кенг системаси XXIV съезд қарорлари асосида вужудга келтирилган эди. Бу ишни давом эттирмоқ керак. Иқтисодий таълимни янада ривожлантириш билан бирга биз унинг меҳнатни ташкил қилишнинг илғор тажрибасини ҳамма жойда кенг равишда, фан ва техника муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий қилишга энг кўп даражада ёрдам бериши учун ҳаракат қилишимиз лозим.

Ўрток Л. И. Брежневнинг КПСС XXV съездида қилган Ҳисобот докладида айтилган бу доно сўзлар, олдимизга қўйилган улуғвор вазифалар барча партия ташкилотлари сингари областимиз партия комитетлари, шаҳар ва район бошланғич партия ташкилотлари фаолиятида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Меҳнаткашларга иқтисодий таълим бериш, уларнинг ишчанлик, талант ва қобилиятларини коллектив олдида турган сиёсий-хўжалик вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш ва бунинг натижасида план ва социалистик мажбуриятларни тўла адо этилишини таъминлаш— асосий вазифа ҳисобланади.

Шаҳар, район партия комитетлари, корхона, қурилишларнинг бошланғич партия ташкилотлари иқтисодий таълимнинг турли форма ва методларидан кенг фойдаланмоқдалар. Бу методлар фан ва техниканинг тараққиёти, коммунистик тарбиянинг ҳаётда муваффақият топган усуллари билан уйғунлаштирилиб, янги шакл ифода этмоқда. Иқтисодий таълимнинг маъноси, кўлами янги кишини тарбиялаш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, замон, ҳаёт талаб этаётган прогрессив метод ва тажрибалар билан бевосита боғлангандир. Партия ташкилотлари фаолиятига, улар олиб бораётган ишларга чуқурроқ баҳо берадиган бўлсак, иқтисодий таълим соҳасида эришилган ва қилинган ишлар анча самаралидир. Тошкент, Чирчиқ, Олмалиқ, Оҳангарон, Янгийўл шаҳар партия комитетлари иқтисодий таълимни кенг кўламда олиб бормоқдалар. Завод ва фабрикаларда мактаблар, семинарлар ташкил этилган. Бундан ташқари ишлаб чиқариш командирлари, мутахассислари ва илғор ишчиларнинг семинар машғулотлари, учрашувлари доимий равишда олиб борилмоқда. Бундай тадбирлар илғор корхоналарнинг ишлаб чиқаришни ривожлантиришдаги ватанпарварлик ҳаракатларни ўрганишга, фан ва техника муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий қилишга, план ва топшириқларни муддатидан илгари бажараётган ишчилар, инженер-техник ходимларнинг тажрибаларини оммалаштиришга ёрдам бермоқда.

Иқтисодий таълим—меҳнатга онгли муносабатда бўлиш, илғор тажрибаларни, фан-техника соҳасида эришилаётган ютуқларни оммалаштириш ва шунинг натижасида умумий юксалишимизга эришиш демакдир. Иқтисодий таълим мактабларида шуғулланаётган кишилар назарий билимгагина эмас, ўз соҳаларида амалий истиқболларга эга бўлишлари керак. Улар хўжаликни оқилона бошқаришни ўрганишлари, ҳар бир соҳада тежамкорлик билан иш олиб боришга одатланишлари керак. Ёш ишчиларга таълим берадиган ўқитувчилар ёки корхона ва ташкилот раҳбарлари ҳар тарафлама етук, юқори малакага эга бўлишлари керак. Бу жиҳатдан таълим-тарбиянинг ҳар бир соҳасида қатъий талабчанлик ўрнатиш, иқтисодий мактабларни замонавий ўқув қуроллари, кўргазмали агитация воситалари билан таъминлаш ғоят муҳимдир.

Тошкент шаҳридаги «Ташсельмаш» ва В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилотлари коллектив эътиборини юбилей йилида олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга сафарбар этмоқдалар. Шу билан бирга бу корхоналарда меҳнат унумдорлигини ошириш, коммунистик тарбия, иқтисодий билимларни тадбиқ этиш, янги традицияларни оммалаштириш кенг йўлга қўйилган. Партия ташкилотлари оммавий-сиёсий, тарбиявий ва ташкилий ишларни коллектив олдида турган вазифалар билан бевосита қўшиб олиб бормоқдалар. Турли тўгараклар, мактаблар, курслар билан бир қаторда иқтисодий таълим беришнинг янги формалари амалга оширилмоқда. Коллектив ҳаётида, унинг сиёсий хўжалик фаолиятида агитаторлар, пропагандистлар, ахборотчилар, раҳбар ходимлар ишчиларнинг энг яқин ҳамкорлари, маслаҳатгўйлари ва сиёсий раҳбарлари сифатида актив қатнашмоқдалар. Шу нарса характерлики, цех, смена бошлиқлари, бригадирлар, мастерлар, оддий ишчилар корхоналарнинг кундалик иш фаолияти билан бир қаторда, ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг иқтисодий натижаларини, улардан келиб чиқадиган хулосаларни, галдаги вазифаларни ишчанлик билан ҳал қиладилар ва объектив баҳолаб берадилар. Йўл қўйилган камчиликлардан тегишли хулосалар чиқариб олинади.

Партиямиз Марказий Комитети кадрларни, ишчилар ва деҳқонларни қилинган ишларга оқилона, чуқур, атрофлича, истиқболни кўзлаб муносабатда бўлиш, умумий-иқтисодий таълимни янада кучайтириш, ўз касбининг моҳир, тажрибакор ва истиқболли кишилари бўлиш руҳида тарбиялаб келмоқда. Айрим партия ташкилотларининг фаолиятида хўжаликни оқилона юритишнинг, кадрлар таълими ва тарбияси, маҳорати ва талантини оширишнинг асосий омилларидан бири бўлган бу масалага етарли эътибор берилмаётир. Ишлаб чиқариш тараққиёти, меҳнат унумдорлигини ошириш омиллари, ишга онгли муносабатда бўлиш, топширилган вазифаларга партия ва давлат нуқтаи назаридан қараш — ҳар бир коммунистнинг, ҳар бир совет кишисининг муқаддас бурчидир. Бу фазилатларни юксалтириш, тарбиялаш ва ривожлантириш умумий ишимизнинг муваффақиятини таъминлайди.

Иқтисодий таълимнинг ҳаёт билан боғланиши, коллективни шу анъаналар руҳида тарбиялаш ҳозирги замон талаблари эканлигини айрим корхоналар раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотлари етарли равишда тушунганларича йўқ. Иқтисодий таълим беришни онда-сонда суҳбатлар ўтказиш ёки бир ойда лекция ўқиш, баъзи масалаларни муҳокама қилиш билан чегараланадилар. Машғулотларнинг мазмуни ва таъсирчанлиги билан эмас, лекция ва суҳбатларнинг миқдорини кўпайтиришни афзал деб биладилар. Областимиз саноат корхоналари, колхоз ва совхозлари сўнгги йилларда катта муваффақиятларга эришдилар. Меҳнат унумдорлиги, ишлаб чиқариш самарадорлиги янада ошди, янги-янги ташаббуслар вужудга келди. Беш йилликни муддатидан илгари адо этиш йўлида ажойиб ватанпарварлик ташаббуслари кўрсатаётган ишчилар, инженер-техник ходимларнинг дастлабки муваффақиятлари эл-юртни мамнун этмоқда.

Бу тажрибалар афсуски, ҳамма ерда ҳам иқтисодий жиҳатдан чуқур ўрганиб чиқилмайди, оммалаштирилмайди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар. мастерлар, смена бошлиқлари, бригадирлар, умуман, ишлаб чиқариш раҳбарларининг иқтисодий билимини ошириш муваффақиятимиз гарови эканлигини айрим раҳбар ходимлар тушуниб етганларича йўқ. Шунинг учун ҳам, бундай жойларда план ва топшириқларни бажармаслик ҳоллари билан бир қаторда, таълим-тарбия, ташкилотчилик, ишчанлик, ташаббускорлик, янги ҳаракатлар талаб этадиган даражада бўлмайди.

Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги шарафига умумхалқ социалистик мусобақаси кенг қулоч ёймоқда. Барча совет кишилари сингари областимиз меҳнаткашлари ҳам СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини қизғин муҳокама қилмоқдалар. Саноат корхоналари, колхоз-совхозлар ва қурилишларда сиёсий активлик, меҳнат ғайрати кун сайин кенг қулоч ёймоқда. Эришилаётган зафар ва ютуқлар баҳодир, қаҳрамон халқимизнинг меҳнатга онгли, коммунистик муносабатда бўлаётганлигининг ёрқин ифодасидир. Бутун таълим ва тарбиявий ишларимиз олға томон ҳаракатимизнинг муваффақиятини таъминласин.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга аҳд қилган Тошкент пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи зиммадаги саккиз ойлик план ҳамда социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари адо этди. Пландан ташқари 83 минг жуфт сифатли ва бежирим маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Шунингдек, маҳсулотни реализация қилиш 8 ойлик топшириғи ҳам шараф билан адо этилди, планга қўшимча равишда 739 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Шонли сана муносабати билан бирлашма цех ва участкаларида ўзаро социалистик мусобақа қизитиб юборилди. Корхонанинг 300 га яқин ишчиси беш йилликнинг иккинчи йили планини бажариб қўйдилар. Фрезерчи С. Одилжонов, тайёрловчилар Н. Денисова, А. Мамонтова, В. Сорокина ҳамда В. Юнусовалар эса шу кунгача турт йиллик планларини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

МОҲИР СОҒУВЧИ

ОҚҚЎРҒОН. Юбилей йилида ҳар бош соғин сигирдан 3500 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган Екатерина Водолазова номини «Оққўрғон» совхозида ҳамма ҳурмат билан тилга олади. У ўзининг ишчанлиги, меҳнатсеварлиги билан кўпчиликнинг иззат-икромига сазовор бўлмоқда.

Екатерина Водолазова юбилей йилида 25 бош соғин сигирни меҳр билан парвариш қилиб, уларнинг ҳар биридан 13—15 литрдан серқаймоқ сут соғиб олишга эришмоқда. У йиллик планни 7 ноябргача бажаришга сўз берган.

Т. ЗОКИРОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒЎЗАНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН 6 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи устун — бир кунда, иккинчи устун — мавсум бошидан буён).

Бекобод	12,8	154,9
Пискент	5,1	132,6
Қуйи Чирчиқ	7,1	126,6
Янгийўл	13,9	123,0
Бўка	4,7	122,6
Оққўрғон	9,3	120,3
Чиноз	14,1	118,2
Юқори Чирчиқ	7,8	115,8
Ўрта Чирчиқ	4,7	111,1
Область бўйича:	8,3	125,9

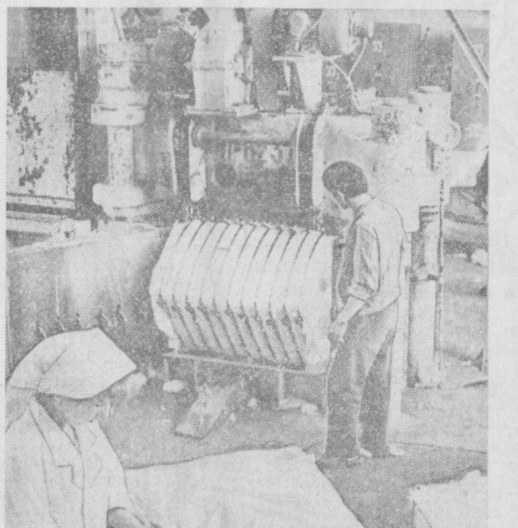

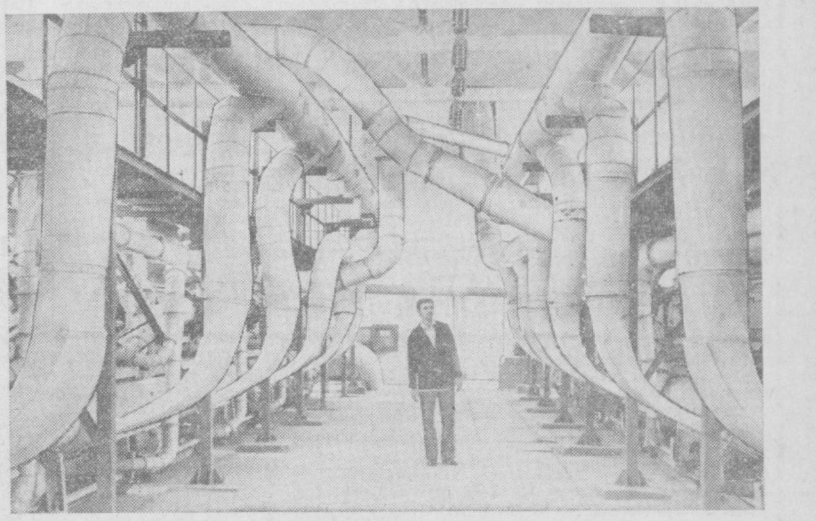

ЎРТАСАРОЙ пахта тозалаш заводи янги ҳосилни қайта ишлашни бошлаб юборди. Ўрта Чирчиқ райони хўжаликларидан келтирилган юзлаб тонна пахта қайта тайёрланиб, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга жўнатиш учун ҳозирланмоқда. Суратларда: завод цехларида иш пайти.

Г. Пун ва И. Чернов фотолари, (ЎзТАГ).

ТАШАББУСКОРЛАР ҲИСОБОТ БЕРАДИЛАР

ГЕКТАРИДАН 102 ЦЕНТНЕР МАККАЖЎХОРИ

Бизнинг комсомол-ёшлардан иборат маккажўхорикор бригадамиз аъзолари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1977 йилда маккажўхори дони ҳосилдорлигини 100 центнерга етказиш ташаббуси билан чиққан эдилар. Бир группа маккажўхорикорларнинг бу ватанпарварлик ташаббуси Тошкент область партия комитети томонидан маъқулланди.

Комсомол-ёшларимиз партия ва халқ олдида берган ваъдаларини бажариш йўлида эрта баҳорданоқ тер тўкиб меҳнат қилдилар. Бригадамизга ажратиб берилган 55 гектар майдон кафтдек қилиб текисланиб, барака уруғи қадалган кундан бошлаб, ҳосилни йиғиб-териб давлатга топширишгача бўлган барча ишларни ташкил этишда биз кубанлик машҳур маккажўхорикорларнинг тажрибасини ўргандик.

Техника воситаларидан, минерал ва органик ўғитлардан самарали фойдаланишга ҳаракат қилинди. Ёз ойларида сув танқислиги рўй берганлигига қарамай, экинни бирор марта ҳам чанқатиб қўймадик. Тажрибали сувчиларимиз об-ҳаётнинг бекорга исроф бўлишига йўл қўймай, ундан фойдаланиш коэффициентини белгиланган даражадан ҳам юқори бўлишига эришдилар.

Ҳосил пишиб етилгач, ўрим-йиғим ишларини намунали уюштирдик. Натижада 55 гектар ердаги «қаҳрабо дон» қисқа муддатларда, нес-нобуд қилинмай йиғиштириб олинди. Ҳосилдорликни 102 центнерга етказиб, ваъдамизни ёруғ юз билан бажардик. Бригадамиз комсомол-ёшлари қўлга киритилган бу қувончли меҳнат ютуқларимиз буюк Инқилобнинг 60 йиллик тўйига совғамиздир, демоқдалар.

А. ҒОПУРОВ,

Қуйи Чирчиқ районидаги «Москва» колхозининг маккажўхорикор комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

ҲАМ ТАЖРИБА, ҲАМ ЁРДАМ

Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтида студентларнинг 12 та қишлоқ хўжалик отряди тузилди. Ҳар бир отрядда механизация факультетининг юқори курс студентларидан 25—30 киши бор. Улар ўз оталиқларидаги хўжаликларда пахта терадилар, машиналарни техника ёрдами билан таъминлаб турадилар ва уларни ремонт қиладилар. Студентларнинг ҳосилни машина билан териб олишда иштирок этиши уларнинг ўқув юртларида олган назарий билимларини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Жиззах областининг 26-а ва 30-, Сирдарё областининг 6 ва 10-а совхозларида студентлар ишлаши учун майдон ажратилиб, техника воситалари бириктириб қўйилган. Ёшлар учун «Узсельхозтехника» район бирлашмаларининг устахоналарида ишлаб чиқариш участкалари ажратилган.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШ ВА СИЛОС БОСТИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 6 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Йиллик топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

[Биринчи устун — бир кунда тайёрланган дағал хашак, иккинчи устун — мавсум бошидан бери, учинчи устун — мавсум бошидан бери тайёрланган ўт уни, тўртинчи устун — мавсум бошидан бери бостирилган силос].

Калинин	—	107,1	100,5	90,7
Пискент	0,09	104,9	100,0	90,9
Юқори Чирчиқ	—	103,0	100,4	100,1
Оҳангарон	—	102,8	80,4	75,4
Орджоникидзе	0,10	102,1	75,4	50,3
Оққўрғон	—	101,3	53,2	57,9
Ўрта Чирчиқ	—	101,0	78,5	91,3
Бекобод	—	100,4	94,9	76,5
Тошкент	—	100,4	64,4	69,7
Янгийўл	—	100,1	72,3	80,9
Бўка	—	100,0	92,4	100,0
Қуйи Чирчиқ	—	100,0	100,5	83,1
Чиноз	0,11	98,1	74,8	77,8
Бўстонлиқ	0,08	79,6	68,5	82,6
Область бўйича:	0,02	101,7	90,4	86,0

«КЕМАЛАРНИНГ» ЁШ КАПИТАНЛАРИ

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» республика бирлашмасининг 150 та ўқув синфи ва 8 та ўқув комбинатида кузги йиғим-терим мавсумига пахта териш машиналарининг ёш ҳайдовчиларини тайёрлаш тугади. 8 минг йигит-қиз механик-ҳайдовчи мутахассислигини эгаллаганлиги ҳақидаги гувоҳномани олди. 11 минг қишлоқ механизатори-«зангори кема» капитанлари малакасини оширди.

Хўжаликларда битирувчиларга техника бириктилган, ҳосилни машинада териш учун дала ажратилган. Биринчи кунлари пахта теримида ёшлар билан бир қаторда уларнинг мураббийлари — тажрибали механизаторлар ҳам бўладилар.

(ЎзТАГ).

АҲОЛИГА—СИФАТЛИ МАҲСУЛОТЛАР

Шу кунларда Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси чеварлари юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира борган қўли-гул чеварлар ишни ўзаро социалистик мусобақа асосида ташкил этишган. Ишлаб чиқариш резервлари ҳамда белгиланган иш вақтидан оқилона фойдаланиш натижасида кунлик, ойлик кўрсаткичлар ортиғи билан адо этилмоқда.

Бирлашма тикувчилари яқинда 8 ойлик фаолиятга якун ясадилар. Улар беш йилликнинг иккинчи йили 8 ойлик планини маҳсулот реализация бўйича муддатидан бир ҳафта илгари бажардилар, савдо шохобчаларига планга қушимча 700 минг сўмликдан ортиқ маҳсулотлар чиқарилди.

Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатига алоҳида эътибор берилади. Ўтган ойлар мобайнида давлат Сифат белгиси олган 6 миллион сўмга яқин кийим-кечак тикилди.

ИЛҒОР ШОФЁРЛАР

Чирчиқдаги 2-автокорхонада шу кунларда меҳнат кўтаринкилиги авжида. Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи яқинлашган сари корхонанинг ҳар бир ишчи-хизматчиси ўз зиммасига янада оширилган социалистик мажбурият олиб меҳнат қилмоқда. Айниқса ўнлар ташаббусига қушилган В. Пономаренко, Э. Вейсель сингари шоферлар ўз ҳамкасбларига ўрнак кўрсатишмоқда. Улар халқ хўжалиги юкларини ташиш кунлик ва ойлик топшириқларини доимо 1,5—2 баробар қилиб бажармоқдалар. Ҳар иккала пешқадам шоферлар шу кунларда 1979 йилнинг август ойи ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

ПАХТАЗОР ЮЛДУЗЛАРИ

Эрта тонг. Пахтазорда битта Зуҳро юлдузи чарақлаб, борлиққа нур сочиб турибди. Эгнидаги ҳарир кўйлаги ҳам, хипча бели узра тақилган фартуғи ҳам, чамбарак қилиб ўрилган сочига ярашиб турган кулча юзи ҳам далалар каби жозибали. У ўзича хиргойи қиларкан, лўппи пахталарни фартуғига чаққонлик билан соларди:

...Пахтазорим ишқида,
Тун кечалар бедорман.
Тонгда олтин
ғунчаларнинг,
Очилмоғига зорман...

Далалар гўё унинг қўшиғидан ором оляпти. Ҳамма ёқ жим-жит. Ҳа демай пахтазорда яна бир юлдуз пайдо бўлди. Дугонаси томон яқинлашаркан, унинг ғайратидан, айтаётган қўшиғидан завқланарди.

— Моҳирахон, қойилман сизга, ҳар тонг Зуҳра юлдузини кузатиб, ўрнига ўзингиз тонгги пахтазорда қарши оласизми, деймандa, — деди Ҳамида.

— Сиз ҳам анойи эмассиз ўртоқжон, кела туриб бир этак пахта териб қўйибсиз-у, кечаги ғайратингиз ҳам чакки эмас.

Бирин-кетин пахтазорда яна қўш юлдузлар порлади. Булар Арофат, Хатира, Фотималар каби чевар теримчилардир. Пахтазорда меҳнат симфонияси баралла янграб кетди...

Фаридани тўсатдан колхоз правлениесига чақириб қолишганда, қизиқ ҳолатга тушган эди. У ҳамма қатори далада меҳнат қиларди. Ёзда ғўза тагларини юмшатар, кузда эса белига этак боғлаб пахта терарди. Фарида дугоналари орасида яхши теримчи, тиниб-тинчимас, меҳнаткаш, жамоатчи сифатида ажралиб турарди.

— Сизни қолоқ бригадага бошлиқ қилиб ўтказмоқчимиз? — деди колхоз раиси Абдуолим Исоқов.

Фарида раис таклифига ҳа деганда жавоб қайтармади, жуда ўйланиб қолди. Рост-да, буни сира кутмаганди. Бригадага бошчилик қилиш унга йўл бўлсин. Йўқ, рози бўлмаслик керак. Ахир, уялиб қолишдан ҳам ёмони борми?

Раис унинг ҳаёлида кечаётган ўйларини сезиб тургандек, мулойим кулимсираб қўшимча қилди:

— Биламан, юрагингиз дов бермаяпти. Аммо, чўчиманг. Сизда бригадани бошқариб кетадиган куч-ғайрат, журъат бор. Энг муҳими ҳам шу. Ёрдам керак бўлса тортинманг. Ҳамиша тайёрмиз.

ЭЛЛИК ЦЕНТНЕРЧИЛАР ДАЛАСИДА

Шундай қилиб, Фарида бригада бошлиғи бўлиб ишлай бошлади. Бригада аъзолари 1976 йилнинг эрта баҳоридан 60 гектар ерга барака уруғи қадаб, ёз бўйи бир тан, бир жон бўлиб астойдил меҳнат қилдилар. Дастлабки пайтларда бирмунча қийналган Фарида коллективнинг ҳамжиҳатлиги, серғайратлиги туфайли тезда қийинчиликларни енгди. Натижа ёмон бўлмади. Ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил олинди.

Ҳа, астойдил меҳнат қилса киши ҳамиша ишончни оқлайди. Колхоз правлениеси ҳам адашмабди.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг Фарида Абдураҳмонова бошлиқ бригадаси аъзолари бу йил ҳам биринчи бўлиб пахта теримини бошлаб юбордилар.

Бригаданинг Ҳ. Ҳасанова, М, Аҳмедова, Ҳ. Маслонова, М. Сатимова, А. Акромова сингари кўпминг килограммчилари ҳар куни 100—120 килограммдан «оқ олтин» териб, ўрнак бўлмоқдалар. Пахтазор юлдузларининг ҳар бири мавсумда 10—12 тоннадан пахта теришга аҳд қилишган.

— Октябрнинг 60 йиллигига бригадамиз бўйича 55 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олишга бел боғлаганмиз, — дейди Тошкент область Советининг депутати, дала командири Фарида Абдураҳмонова биз билан суҳбатда.

Колхозда у сингари юқори ҳосилли бригадалар кўп. Булар қаторида Зиёбой Ризаев, Тўра Жанисбоев, Раҳимқул Пиримқулов каби пахта усталари бор. Уларнинг фидокорона меҳнати туфайли колхознинг юбилей йили хирмони 5 минг тоннадан, ҳосилдорлик эса 45 центнердан ошади.

Колхозда машина теримига алоҳида эътибор берилаяпти. Етиштирилган дурдонанинг 4 минг тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилади. Эргаш Қўрғонбоев, Ислом Рустамов, Нажот Газизов сингари дала суворийлари ўз агрегатлари билан 150—200 тоннадан «оқ олтин» териш мажбуриятини олишган.

Иши билан сўзи бир бу қалби оловлар билан ҳайрлашарканмиз, уларнинг юбилей йили хирмонлари баракали бўлишига тилакдошмиз.

М. ОРИПОВА,
Ю. ЗИЁДОВ,
Янгийўл райони.

ПРОПАГАНДИСТ ВА АГИТАТОРГА ЁРДАМ

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИ 60 ЙИЛ ИЧИДА

РАҚАМЛАР ВА ФАКТЛАР ТИЛИ БИЛАН

Шонли юбилей — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги яқинлашмоқда. Совет кишилари улуғ байрамни юксак сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги, янги ватанпарварлик ишлари билан Коммунистик партия тарихий XXV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ қилган ҳолда кутиб олмоқдалар. Ватаннинг 60 йил ичидаги ютуқлари — социализм жамият ҳаётининг ҳамма томонларини тарихда мисли кўрилмаган суръатлар билан тараққий эттиришни таъминлаганлигидан яққол далолат бериб турибди.

«Правда» бугун олтмиш йил ичида Совет Иттифоқида хўжалик ва маданий қурилишнинг айрим якунларини акс эттирувчи материалларни эълон қилмоқда. Рақамлар СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси тайёрлаган «СССР халқ хўжалиги 60 йил ичида» юбилей статистик йиллигидан олинмоқда. Бу китоб яқин вақтлар ичида босмадан чиқади.

Биз 259 миллионмиз

СССРда юздан ортиқ миллат ва элат яшаб, меҳнат қилмоқда. Мамлакат аҳолиси тўхтовсиз кўпайиб бормоқда. 1913 йили аҳоли 159,2 миллион кишини ташкил этган эди, 1977 йил ўртасига келиб эса, 258,9 миллионга етди. Ҳозир бизда 138,5 миллион хотин-қиз ва 120,4 миллион эркак бор. Аҳолининг аксарият кўпчилиги (қарийб 86 проценти) Октябрь революциясидан кейин туғилган.

Аҳолининг анча кўпайганлиги Иттифоқдаги барча миллат ва элатлар учун, барча иттифоқдош ва автоном республикалар учун характерлидир. Бу — меҳнаткашлар моддий ва маданий турмуш даражасининг мунтазам яхшиланиб бораётганлиги, миллий масаланинг адолатли ҳал этилганлиги, социалистик давлатнинг кишилар соғлиғи тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётганлиги самарасидир. Революциягача аҳоли ўртасидаги ўлим минг киши бошига 29,1 ни ташкил этган эди, 1976 йилда эса бу рақам 9,5 ни ташкил этди; болалар ўртасида ўлим тахминан ўн баравар камайди. Аҳолининг ўртача умр кўриши революциягача бўлган даврдагидан икки мартадан кўпроқ узайди — 32 ёшдан 70 ёшга етди.

Мамлакатнинг аграр давлатдан қудратли индустриал давлатга айланиши ишчилар ва хизматчилар сонининг ортишида ўз ифодасини топмоқда. Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони мамлакатда 1913 йилдаги 12,9 миллиондан 1977 йилда 106,2 миллионга етди, шу жумладан ишчилар 11 миллиондан 74 миллион кишига етди.

Шаҳар аҳолисининг сони ўсиб бормоқда. Революциягача шаҳар аҳолиси 18 процентни ташкил этган бўлса, 1977 йилда 62 процентни ташкил қилди. Ҳозир шаҳар аҳолисининг сони 160,8 миллион, қишлоқ аҳолиси 98,1 миллион кишини ташкил этади.

Бунёдкорлик миқёслари

Советлар мамлакатининг меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида социалистик революциянинг энг асосий ва энг мураккаб вазифаси — бунёдкорлик вазифасини муваффақиятли ҳал қилдилар. Ленинча социализм қуриш плани амалга оширилди. Бу план ҳаётнинг ҳамма асосий тармоқларини қамраб олади. Тарихан жуда қисқа муддат ичида Ватанимиз қудратли социалистик давлатга айланди.

Мамлакат халқ хўжалиги таниб бўлмас даражада ўзгарди, мамлакат асосий ишлаб чиқариш фондлари 1977 йилда 1917 йилга нисбатан 37 марта ортади, ялпи жамоат маҳсулоти — қарийб икки марта ортди. Ялпи жамоат маҳсулоти 1977 йилда 1967 йилга нисбатан 183 процентни, саноат маҳсулоти 199 процентни, қишлоқ хўжалик маҳсулоти 128 процентни ташкил этади, ижтимоий меҳнат унумдорлиги 60 процент, аҳоли жон бошига реал даромадлар 58 процент, жамоат фондларидан тўловлар ва имтиёзлар икки марта ортади.

XXV съезд белгилаб берган партиянинг сиёсий йўли СССР иқтисодий қудратини тўхтовсиз мустаҳкамланиб ва ривожланиб боришини таъминлайди. Бу йўл ўнинчи беш йиллик планида ўзининг конкрет ифодасини топди. Бу

Миллий даромаднинг, ялпи жамоат маҳсулотининг ва асосий ишлаб чиқариш фондларининг ўсиши [1917 й.-1].

96 марта, тайёрланган миллий даромад 103 марта ортади.

Коммунистик қурилишнинг қаҳрамонона солномасида ўтган ўн йиллик ғоятда муҳим ўрин эгаллайди. Шу вақт ичида Ватаннинг иқтисодий потенциали ўтган ярим асрдагига нисбатан

план самарадорлик ва сифат беш йиллиги, улкан миқёслар ва катта имкониятлар беш йиллиги планидир. Тўртта беш йиллик бўйича абсолют ўсиш ҳажми ана шу миқёслардан далолат бериб турибди (миллиард сўм миқдорида):

	Еттинчи	Саккизинчи	Тўққизинчи	Ўнинчи
Миллий даромад	47,9	82,7	80,0	93,5
Саноат маҳсулоти	80	119	154	183
Қишлоқ хўжалик маҳсулоти*	9,0	17,6	13,3	18,1
Чакана товар обороти	26	50	56	60

* — Ўтган беш йилликка нисбатан ўртача йиллик ишлаб чиқарилгани.

Ҳозирги вақтда СССР миллий бойлиги 2 триллион сўмдан ортиқдир (Ер ва ўрмон қиммати бунга кирмайди).

Саноатнинг гигант одимлари

Социализмнинг афзалликларидан муваффақиятли фойдаланиш туфайли саноат ишлаб чиқариши тараққиётида тарихда мисли кўрилмаган суръатларга эришилди. Олтмиш йил ичида саноат ишлаб чиқариши 225 марта ўсди. Ҳозир мамлакатда 1950 йилда бутун дунёда ишлаб чиқарилганидан кўпроқ саноат маҳсулоти тайёрланмоқда.

Октябрь революциясигача Россия жаҳон саноат маҳсулотининг тўрт процентдан сал ортиқроғини ишлаб чиқариб, жаҳонда бешинчи ўринни эгаллар эди. Ҳозирги вақтда СССР жаҳон саноат маҳсулотининг бешдан бирини тайёрламоқда ва Европада биринчи, жаҳонда иккинчи ўринни эгаллаб турибди.

1977 йилда мамлакатимизда икки ярим кун ичида 1913 йилда бутун Россияда қанча саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилган бўлса, шунча маҳсулот тайёрланмоқда.

Революциягача 1,5 йилдан ортиқроқ вақт давомида ҳосил қилинган электр энергияси бизда бир кунда ишлаб чиқарилмоқда. Бир кунда тайёрланаётган нефть (газ конденсатини қўшиб ҳисоблаганда) революциягача 53 кунда тайёрланганига, пўлат — 35 кунда тайёрланганига, минерал ўғитлар — уч йилдан ортиқроқ вақтда тайёрланганига тенгдир.

Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши [1917 йил.-1].

Капиталистик мамлакатларга нисбатан СССРда саноат маҳсулотининг ўсиши 1976 йилда қуйидаги рақамлар билан характерланади. (1950 йилдаги даражага нисбатан): СССР — ўн марта, АҚШ — 2,9 марта, ГФР — 4,8 марта, Франция — 3,7 марта, Италия — 5,6 марта.

1917 йилда мамлакатда 2,2 миллиард киловатт соат электр энергия ишлаб чиқарилган эди. 1977 йилда эса 1.160 миллиардга етди. Бу — ҳозир ГФР, Буюк Британия, Франция, Италия ва Швецияни биргаликда қўшиб ҳисоблаганда тайёрланаётган электр энергиядан кўпдир.

Индустриямизнинг гигант одимларини қуйидаги маълумотлар ҳам акс эттириб турибди. 1913 йилда Россияда АҚШда ишлаб чиқарилганга нисбатан нефтнинг 27 проценти, пўлатнинг 15 проценти, минерал ўғитларнинг 3 проценти, цементнинг 13 проценти тайёрланган эди. Энди манзара тубдан ўзгарди. 1976 йилда АҚШдагига нисбатан 120 миллион тонна нефть (30 процент), 25 миллион тонна пўлат (21 процент), 5 миллион тонна минерал ўғит (26 процент), 53 миллион тонна цемент (75 процент), 300 минг дона трактор (икки мартадан зиёд) кўп тайёрланди.

Маҳсулотларнинг жуда кўп муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича СССР жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб турибди. 1976 йилда СССРда аҳоли жон бошига 2.025 килограмм нефть, АҚШда эса 1860 килограмм нефть ишлаб чиқарилди. Пўлат ишлаб чиқариш кўрсаткичи 564 ва 558 килограммни, минерал ўғитлар 88 ва 84, цемент 484 ва 330 килограммни, пахта толасидан тўқилган газламалар 26 ва 23 квадрат метрни, чарм пойафзал 2,8 ва 2,3 жуфтни, мол ёғи 5,3 ва 2,1 ҳамда сут 347 ва 250 килограммни ташкил этди.

СССР экономикасининг ягона халқ хўжалик комплексига айланиши транспорт системасининг соат механизмидек аниқ ишлашини талаб қилади. Темир йўлларнинг эксплуатация узунлиги 1917 йилдаги 70,3 минг километрдан 1976 йилда 138,5 минг километрга етди. Шундан СССРда темир йўлларнинг электрлашган участкаси узунлиги 1976 йилда 28,7 процентни ташкил этди.

Бизнинг сув, ҳаво ва автомобиль транспортимиз тез ривожланмоқда.

Қишлоқ экономикаси уфқлари

КПСС аграр сиёсати ғоят муҳим иқтисодий ва социал мақсадларга эришишга хизмат қилади. Бу сиёсат қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини экономиканинг юксак ривожланган секторига айлантиришга қаратилган. 1976 йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 1917 йилдагига нисбатан 4,4 марта кўпайди. Унинг ҳажми 1976 йилда 117,4 миллиард сўмни ташкил этди. Бу 1909—1913 йилларда ўртача 32,5 миллиард сўмга тенг бўлганди. Қишлоқ хўжалигининг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидаги маълумотлар билан характерланади: дон 72,5 миллион тонна (ўртача 1909—1913 йиллар мобайнида) ва 223,8 миллион тонна (1976 йил), пахта — 0,68 миллион тонна ва 8,3 миллион тонна, картошка — 30,6 ва 85,1, гўшт — 4,8 ва 13,4, сут 28,8 ва 89,1 миллион тонна.

Бундай муваффақиятларга аввало, қишлоқ хўжалигига капитал маблағлар сарфлаш тўхтовсиз ортиб бораётганлиги натижасида эришилди. Агар еттинчи беш йилликда экономиканинг бу тармоғига 48,2 миллиард сўм сарфланган бўлса, саккизинчи беш йилликда 81,5, тўққизинчи беш йилликда эса 130,5 миллиард сўм сарфланди. Ўнинчи беш йилликда қишлоқ хўжалигига капитал маблағлар сарфлаш 170 миллиард сўмни ташкил этади.

КПССнинг қишлоқ хўжалигини қайта қуроллантириш мақсадига йўналтирилган сиёсати натижасида қишлоқ хўжалиги машиналар парки 1976 йилнинг охирида қуйидагича бўлди: тракторлар 1940 йилдаги 531 минг ўрнига 2.402 мингта, ғалла ўриб-йиғадиган комбайнлар 182 минг ўрнига 685 мингта, юк автомобиллари 228 минг ўрнига 1.442 мингта ва ҳоказо. Шу йиллар мобайнида суғориладиган ерлар майдони 8,1 миллион гектардан 15,3 миллион гектарга етди.

Партия аграр сиёсати амалга оширилиши туфайли деҳқончилик ва чорвачилик юксалди. Дон экинлари ҳосилдорлиги 1909—1913 йилларда ҳар гектар ердан ўртача 6,9 центнерни ташкил этган бўлса, 1940 йилда 8,6 центнерга, 1971—1975 йилларда ўртача 14,7 центнерга етди, 1976 йилда 17,5 центнерни ташкил этди. Мол туёғи кўпайди. Агар

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўсиши [1913 й.-1].

1916 йилда мамлакатда 58,4 миллион бош қорамол бўлган бўлса, 1977 йилнинг бошига келиб 110,3 миллионга етди; чўчқалар сони 23 миллиондан 63,1 миллионга, қўйлар сони 89,7 миллиондан 139,8 миллионга етди.

Капитал маблағ сарфининг ўсиши

Социалистик тузумнинг яратувчилик кучи ҳамма қардош республикаларда қурилиш ишлари улкан миқёсларда олиб борилаётганлигида яққол кўринади. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида вужудга келган қудратли қурилиш индустрияси ишлаб чиқаришни, уй-жой ва маданий-маиший қурилишни юксак суръатлар билан ва улкан миқёсларда олиб бориш имконини берди. 1918—1977 йиллар ичида капитал маблағ сарфининг умумий ҳажми 1.703 миллиард сўмни ташкил этади. Шу жумладан саккизинчи ва тўққизинчи беш йилликда 840,9 миллиард, 1976—1977 йилларда 239,5 миллиард сўмни ташкил этади. Меҳнат воситаларининг актив қисми — ускуналар, асбоб, инвентарларга сарфларнинг салмоғи ортади. Биринчи беш йилликда уларга капитал маблағлар умумий ҳажмининг ўн проценти, тўртинчи беш йилликда 23 проценти, тўққизинчи беш йилликда 31 проценти ажратилган бўлса, ўнинчи беш йиллик мобайнида 34 проценти ажратилади. Қишлоқ хўжалигига капитал маблағлар сарфлаш салмоғи ортмоқда. Агар биринчи беш йилликда қишлоқ хўжалигига капитал маблағ сарфлари умумий ҳажмининг 15,6 проценти ажратилган бўлса, тўққизинчи беш йилликда 20,1 проценти, 1976 йилда 20,6 проценти ажратилди.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 260 та янги йирик давлат саноат корхоналари ҳамда жуда кўп янги цех ва қувватлар ишга туширилди. Мавжуд корхоналар қуввати техник қайта қуролланиш ҳамда ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш йўли билан ҳам оширилди.

Ишлаб чиқариш фондларини янгилаш жараёни тез олиб борилмоқда. Жумладан, саноатда тўққизинчи беш йиллик мобайнида улар 40 процентга янгиланди.

Беш йиллик бўйича капитал сарфларнинг ўсиши (миллиард сўм ҳисобида).

Фан ва техника социализм хизматида

Социализм фаннинг ривожланиши учун чексиз имкониятлар яратди. Уни халқ хизматига қўйди. 1976 йилда мамлакатда 1.253,5 минг илмий ходим меҳнат қилди ёки улар жаҳондаги барча илмий ходимларнинг тўртдан бир қисмини ташкил этди.

СССР халқ хўжалиги фан-техника тараққиётининг юксак суръатлари туфайли ривожланмоқда. Мамлакатда биринчи марта яратилган янги типдаги машиналар, ускуналар, аппаратлар ва приборларнинг намуналари бешинчи беш йилликда 4.345 тани ташкил этган бўлса, фақатгина 1976 йилнинг ўзида улар 3795 тани ташкил қилди. Агар саккизинчи беш йиллик мобайнида 8,4 мингта янги турдаги саноат маҳсулоти ўзлаштирилиб, кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилган бўлса, тўққизинчи беш йилликда бу рақам 16,5 мингни ташкил этди.

Мамлакатда механизациялашган поток ва автомат линиялар миқдори тўхтовсиз ортиб бормоқда. 1976 йил охирига келиб уларнинг сони 145 мингдан ортди. 1976 йил охирига келиб комплекс механизациялашган ва автоматлашган участкалар, цехлар ва қувватлар 75 мингни ташкил этди. 1913 йилга нисбатан саноатда меҳнатнинг энергия билан қуролланганлиги 1976 йилда 34 марта ортди.

Қишлоқ хўжалигининг бутун энерготика қуввати 1976 йилда 489,3 миллион от кучини ташкил этди. 1916 йилда бу рақам 23,9 миллионга тенг бўлган эди.

Янги техника бўйича жорий этилган тадбирлар ортиб бормоқда. 1976 йилда улар 633 мингта бўлиб, 542 минг ходимни бошқа ишга ўтказиш имконини ва қўшимча 2.762 миллион сўм миқдорида даромад олиш имконини берди. Янги техникани жорий этиш бўйича йиллик иқтисодий самара ўтган йили 3.980 миллион сўмни ташкил этди.

Меҳнат унумдорлигининг ўсганлиги фан-техника тараққиётининг бевосита самарасидир. 1977 йилда саноатда меҳнат унумдорлиги 1940 йилдагига нисбатан 711 процентни, қурилишда 625 процентни, темирйўл транспортида 490 процентни ташкил этади.

Шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларининг техникавий ижоди фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга имкон бермоқда. Таклифлар киритган ихтирочи ва рационализаторлар сони 1965 йилда 2.935 минг бўлган бўлса, ўтган йили 4.444 мингга етди, жорий этилган таклифлар сони эса 2.841 мингтадан 4.030 мингтага етди, уларни жорий этишдан қилинган иқтисод 1976 йилда 4.910 миллион сўмни ташкил этди, 1965 йилда эса 1.908 миллион сўм бўлган эди.

Маданиятнинг гуллаб-яшнаши

Социализм меҳнаткашларга билимлар, маънавий маданият бойликлари эшигини кенг очиб берди. Революциягача бўлган Россияда катта ёшдаги аҳолининг тўртдан уч қисмига яқини саводсиз эди. Олий ва ўрта (тўлиқ ва тўлиқ бўлмаган ўрта) маълумотли аҳолининг сони 0,29 миллион киши эди, 1977 йилда 126,1 миллион кишига етди. 1976—1977 ўқув йилида бизда 93,7 миллион киши таълимнинг ҳамма тури билан қамраб олинганди. Олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар сони 1976 йилда 24 миллион кишига етди. Бу рақам 1940 йилда 2,4 миллион, 1913 йилда 0,2 миллионга тенг бўлганди.

Тўққизинчи беш йилликда умумий ўрта таълимга ўтиш асосан тугалланди. 1976 йилда саккизинчи синфларни тамомлаб чиққанларнинг 97 процентдан ортиғи ўрта мактабларда ва ўрта маълумот берадиган бошқа билим юртларида ўқишни давом эттирдилар.

СССРда олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқиш бепул. Бунинг устига олий ўқув юртлари кундузги бўлимларининг 77 процент студенти ва ўрта махсус ўқув юртларининг 72 процент ўқувчиси стипендия олади. Агар революцияга қадар Россияда 105 та олий ва 450 та ўрта махсус ўқув юрти бўлиб, уларда жами 181 минг киши таълим олган бўлса, СССРда 1976—1977 ўқув йили бошига келиб 859 та олий ўқув юрти ва 4.303 ўрта махсус билим юрти бор бўлиб, уларда жами 9,6 миллион киши таълим олди. Революцияга қадар Россияда атиги 12 та университет бўлган. Ҳозир эса уларнинг сони 65 та.

Мамлакатимиз дунёда энг кўп ўқийдиган мамлакат бўлиб қолди. 1918—1976 йилларда СССРда умумий тиражи 46,6 миллион нусха бўлган 2,8 миллиондан ортиқ китоб ва брошюра нашр қилинди. Совет ҳокимияти йилларида китоб ва брошюралар 151 тилда, шу жумладан СССР халқларининг 89 тилида нашр этилди. Мамлакатда 7844 та газета, 4859 та журнал ва бошқа вақтли нашрлар чиқарилмоқда.

Барча иттифоқчи республикаларда маданий-оқартув муассасаларининг кенг тармоғи вужудга келган. Ҳамма турдаги кутубхоналар сони 1976 йил бошида 350 мингта эди. Уларнинг китоб фонди 4,2 миллиард нусхани ташкил этди. Клублар сони 135,4 минг, музейлар 1323 та, музейга келувчилар сони эса қарийб 133 миллион кишини ташкил этди. Ҳар бир республика ўзининг профессионал театрларига эга. Театрлар сони мамлакатда 573 тага етди (1913 йилда 177 та бўлган). Ўтган йили 154,2 минг киноустановка ишлади. Шулардан 127,9 мингти қишлоқ жойларидадир.

ИНСОН ФАРОВОНЛИГИ УЧУН

Коммунистик партия илмий асосланган иқтисодий стратегияни ишлаб чиқиб, изчил амалга оширмоқда. Бу стратегия катта, узоқ муддатли мақсадларга эришишга қаратилган. Улар орасида энг муҳими, халқ моддий ва маданий турмуш даражасини тўхтовсиз оширишдан иборат. Социализмда халқ фаровонлиги даражасини белгилаб берувчи энг муҳим нарса — миллий даромаднинг ўсишидир. Миллий даромад 1976 йилда 379,9 миллиард сўмни ташкил этди. Аҳолининг реал даромадлари тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда 1976 йилда реал даромадлар 1940 йилдагига қараганда 5,1 марта ортди.

Ҳозирги шароитда нисбатан кам таъминланган оилаларнинг даромади юксак суръатлар билан ўсмоқда. Агар 1965 йилда аҳолининг атиги тўрт проценти ҳар бир оила аъзосига ҳисоблаганда ойига 100 сўмдан ортиқ даромад қилган бўлса, 1976 йилда 38 процентга етди. Беш йиллик охирига келиб эса аҳолининг ярмига яқини ана шундай даромад қилади. Ҳар бир меҳнат қилувчига ҳисоблаганда реал даромадлар 1970 йилда 1940 йилдагига нисбатан ишчи ва хизматчиларда 3,6 марта, колхозчиларда 6 марта ортди.

Иш ҳақининг ошиши — реал даромадлар ўсишининг асосий манбаидир. Шу билан бирга жамоат фондларидан тўловлар ва имтиёзлар анча кўпаймоқда. Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи ана шу тўлов ва имтиёзларни қўшиб ҳисоблаганда мамлакатимизда қуйидаги тарзда ўсиб борди: 1970 йил—164,5 сўм, 1975 йил—198,9 сўм, 1977 йил (план)—211 сўм. 1976 йилда иш ҳақи 206 сўмни ташкил этди. Шундан 151 сўми пул билан тўланадиган маошдир.

Ўнинчи беш йилликда КПСС XXV съезди қарорларига мувофиқ янги тадбирларни амалга ошириш бошланди. Жумладан, ишлаб чиқаришдан ташқари тармоқларда ишловчи 31 миллион ходимнинг ставка ва маошларини ошириш назарда тутилган.

Совет кишилари ўз эҳтиёжларини тобора кўпроқ қондирмоқдалар. Борган сари яхши яшамоқдалар, яхши кийинмоқдалар ва яхши овқатланмоқдалар. Чакана товар оборотининг ўсиши буни яққол кўрсатиб турибди. 1976 йилда чакана товар обороти 1940 йилдагига қараганда 8,9 марта ортди. Аҳоли жон бошига эса 6,8 марта ортди. Аҳолига озиқ-овқат товарлари сотиш 6,7 марта кўпайди. Озиқ-овқатдан бошқа товарлар сотиш 13,3 марта кўпайди.

Барча иттифоқчи республикаларда халқ соғлиғини сақлаш борасида улкан тараққиётга эришилди. 1976 йилда шаҳарда яшовчи аҳолининг ҳар ўн минг киши бошига барча мутахассисликдаги врачлар сони 1965 йилдагига нисбатан 27 процент кўпайди. Касалхонадаги ўринлар сони 13 процентга, қишлоқ жойларида эса бу рақам 52 ва 39 процентга кўпайди. Аҳолининг врачлар билан таъминланганлиги жиҳатидан СССР дунёда биринчи ўринни эгаллайди.

Меҳнаткашлар турмуш шароитини яхшилашда уй-жой қурилиши муҳим аҳамиятга эга. Совет ҳокимияти йилларида умумий турар-жой майдони 3,2 миллиард квадрат метр келадиган уй-жойлар қурилди. Биргина 1960—1976 йиллар ичида қарийб 122 миллион киши уй-жой шароитини яхшилади. Бу Буюк Британия ва ГФРни қўшиб ҳисоблаганда иккаловининг аҳолисидан кўпдир. Ўртача ҳар бир шаҳарлик аҳолига 1913 йилда 6,3 квадрат метр уй-жой тўғри келган бўлса, 1940 йилда 6,5, 1976 йилда эса 12,1 квадрат метрга тўғри келди.

Катта ёшдаги саноат ишчилари учун ўртача белгиланган иш ҳафтаси 1913 йилда 58,5 соатга тенг бўлган бўлса, 1955 йилда 47,8 ва 1976 йилда 40,7 соатга тенг бўлди. Революциягача Россияда деҳқонларнинг иш куни тахминан 11 соат давом этган бўлса, ҳозир колхозларнинг жамоат хўжалигида уларнинг иш куни йил давомида ўртача етти соатданга тўғри келади.

Меҳнаткашлар реал даромадларининг ортиши [1913 й.-1].

Ўнинчи беш йиллик Октябрь Ватани барча халқларининг моддий фаровонлигини янада ошириш, маънавий ҳаётини гуллаб-яшнатишнинг кенг истиқболларини очиб берди.

[«ПРАВДА», 5 сентябрь].

НУҚСОНСИЗ МЕҲНАТ СИСТЕМАСИ

Комбинатимизда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга ёрдам берадиган резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланиш учун муттасил изланиш олиб борилмоқда. Шу мақсадда турдош корхоналар коллективлари қўллаётган янгиликлар, илғор тажриба, прогрессив технология ўрганилмоқда ва жорий қилиняпти. Ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, меҳнатни пухта ташкил этиш, иш маданиятини оширишга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилмоқда ва амалга оширилмоқда.

Ҳозирги вақтда бизда нуқсонсиз меҳнат системаси қўлланиляпти. Бунда планлаштириш ва меҳнат натижасини ҳисобга олишнинг шундай тартиби ўрнатилганки, у ҳар бир ишчи-хизматчидан бутун куч ва билимини, тажрибаси ва маҳоратини сарфлаб ишлашни, маҳсулотнинг нуқсонсиз тайёрланишига эришишни талаб этади.

Тўғри, бу янгиликни жорий қилишдан олдин кенг миқёсда тайёргарлик ишлари олиб борилди. Илгари бизда планлаштириш цехлар миқёсида бўларди. Бунда ишлаб чиқариш ҳажми ва маҳсулот номенклатураси, товар маҳсулотининг баҳоси, ишчи-хизматчиларнинг сони белгиланарди. Бу тартибнинг айрим нуқсонлари ҳам йўқ эмасди. Жумладан, ҳар бир смена ва бригада меҳнати натижаси қандай бўлишидан қатъий назар, умуман цех бўйича план бажарилса, ҳамма билан баб-баравар тартибда рағбатлантирилаверарди.

Ваҳоланки, бизнингча, ҳар бир ишчининг меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини оширишга қўшаётган шахсий улушини ҳисобга олиш СССР янги Конституцияси лойиҳасида баён қилинган принципга тўла жавоб беради. Унда «Ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга меҳнатига яраша» дейилган. Шунинг учун ҳам биз ўтган йилнинг февраль ойидан бошлаб фақат сменалар ёки бригадаларнигина эмас, ҳатто айрим ишчини ҳам йиллик, квартал, ойлик ва смена планлаштириш ва ҳисобга олиш тартиби билан қамраб олдик. Шундан сўнг у ёки бу вақт ичида тайёрланиши лозим бўлган маҳсулот ҳажми, кўрсаткичлари ҳамда буюмларнинг сони ва тури белгиланди.

Бу янгилик ҳисобга олиш бюросини ташкил этишни тақозо этди. Бюрода икки ходим ишлаяпти. Лекин у ўзини оқламоқда, қилинган харажатни ортиғи билан қоплаяпти. Бюро аъзолари бригадалар ва айрим ишчилар томонидан ҳар куни бажарилган иш миқдори ва сифатини ҳисобга олиб боради. Кечаги иш якуни бугун ҳамма учун маълум бўлади. Шундай йўл билан объектив маълумотлар тўплана боради. Бу партия ва касаба союз ташкилотлари, маъмуриятга моддий ва маънавий рағбатлантириш учун энг яхши коллектив ва энг илғор ишчини тезда аниқлаш имконини беради.

Бундай планлаштиришнинг ҳеч қандай қийинчилиги йўқлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Бригада бўйича планлаштиришда вазифа коллективнинг барча аъзолари ўртасида баб-баравар бўлинади. Бу коллектив масъулиятини оширади. Планнинг бажарилиши, айрим ходимнинг коллектив ишига қўшган ҳиссаси эса ишга чиққан кунлари ҳисоби, амалда ишлаган вақти бўйича аниқланади. Бошқача қилиб айтганда, ким кўп кун ишга чиққан бўлса ўша кўпроқ ҳисса қўшган бўлади. Албатта, бу ерда шундай савол ҳам туғилиши мумкин. Ишчиларнинг айримларида тажриба камроқ бўлса, қандай планлаштириш мумкин? Бундай вақтда малакаси пастроқ ишчилар кўпроқ манфаатдор бўлиши мумкин-ку? Йўқ, бундай бўлмайди. Ана шундай номувофиқликка йўл қўймаслик учун бригадалар беш-олти кишидан тузилган бўлиб, ишчиларнинг малакаси ва тажрибаси деярли бир хилдир. Айни вақтда бизда маҳорат ва сифат мактаблари доим ишлаб турипти. Бундай мактаблар барча цехларда навбатма-навбат ишлайди. Масалан, у 8-цехда беш кун ишлади. Бу цехда маданий-маиший бинолар учун керамзит-бетон панеллари тайёрланади. Мактабдаги машғулотлар ишчилар маҳоратини оширди, маҳсулотдаги қатор нуқсонларни бартараф этишга ёрдам берди. Шунда панеллар стандартга тўла жавоб берадиган бўлиб қолди. Кишиларни билимини назарий жиҳатдан бойитиш ҳамда нуқсонсиз маҳсулот тайёрлаш учун қандай ишлаш лозимлигини амалда кўрсатиш ана шундай қувончли натижага олиб келди.

Планлаштириш ва ҳисобга олиш ишнинг бир томонидир, албатта. Унинг иккинчи томони сифат кўрсаткичларига оиддир. Комбинатда ҳар бир конструкция ва буюм бўйича тез-тез учраб турадиган барча нуқсонларни ҳар томонлама таҳлил қилиб кўрилди. Сўнгра уларни икки группага бўлинди, яъни биринчиси тайёрловчи бригадалар айби билан содир бўладиган нуқсонлар бўлса, иккинчи группаси уларга алоқадор бўлмаган камчиликлардир. Масалан, бу ерда оснастканинг такомиллашмаганлиги оқибатида вужудга келадиган нуқсонлар бўлиши мумкин. Мутахассисларимиз ҳар бир буюм бўйича йўл қўйилиши мумкин бўлмаган нуқсонлар рўйхатини тузиб чиқдилар ҳамда уларни бартараф этишга қаратилган тадбирлар комплексини белгиладилар. Шу билан бирга махсус графиклар тузилиб, унда ҳар бир нуқсонни бартараф этиш муддатлари аниқ кўрсатилди. Бу иккала ҳужжат комбинат техника кенгаши мажлисида кўриб чиқиб тасдиқланди.

Шу йилнинг мартидан бошлаб барча қолипловчи бригадаларга ишлаб чиқариш плани билан бирга нуқсонларни бартараф этиш бўйича ойлик топшириқ ҳам бериладиган бўлди. Бу ишни биз 1-цехдаги бригадалардан бошладик. Бу бригадалар саноат бинолари учун эни бир ярим ва узунлиги олти метр ҳажмли плиталар тайёрлашади. Кўринарли жойга осиб қўйилган мурожаатда В. Юркасов, Ғ. Шерматов, З. Эшмуҳамедов, А. Бошко ва В. Михалевлар бошлиқ бригадаларга планли тартибда қуйидаги нуқсонларни бартараф этиш илтимос қилинди: бу нуқсонлар симнинг очилиб қолиши, зўриқтирилган стерженлар уланадиган жойда шлак ва бетоннинг тўпланиб қолиши эди. Кейинги ойда улар янги топшириқ олишди. Унда узунасига ёрилишлар, плиталар баландлиги лойиҳадагидек бўлмаслиги каби характердаги нуқсонлар кўрсатилган эди. Кейинги ойларда яна шунга ўхшаш бошқа топшириқлар бериб борилди. Шундай йўл билан биз ана шу буюмни давлат Сифат белгиси олишга тавсия этишгача яхшилаб борамиз.

Албатта, айни вақтда технологик нуқсонларни, яъни бригадага боғлиқ бўлмаган нуқсонларни бартараф этишга қаратилган ойлик, ташкилий-техникавий тадбирлар плани ҳам ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда. Ана шундай йўл билан юқоридаги плиталарни қолиплаш учун лозим бўлган барча оснасткалар такомиллаштирилди. Бу эса плиталардаги яна бир катта нуқсонни бартараф этиш имконини берди.

Комбинатимизда нуқсонсиз меҳнат системасига мувофиқ йиғма темир-бетон тайёрлаш билан банд бўлаётган цехлар ишчиларини мукофотлаш мезони ишлаб чиқилди. Масалан, қолипловчилар, арматурачилар, кран машинистлари ва бошқа мутахассисли ишчилар бригада ойлик планни бажарса ишбай асосида олган маошининг 25 процентн миқдоридаги пул билан мукофотланади. Бу планга бригада айби билан йўл қўйилган нуқсонларни бартараф этиш учун кетган вақт ва меҳнат кирмайди ҳамда унга ҳақ тўланмайди.

Тайёрланаётган маҳсулот сифати учун моддий масъулият инженер-техник ходимлар зиммасига ҳам юклатилган. Улар оладиган мукофот миқдори цех ёки участканинг нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқаришда эришган натижаларига бевосита боғлиқдир.

Янгича ишлашнинг дастлабки якунлари кўнгилдагидек бўлмоқда. Маҳсулотимизнинг асосий қисмини ташкил этган керамзит-бетон панеллари сифати муттасил яхшиланиб бормоқда, бошқа қатор буюмлар ҳақида ҳам худди шуни айтиш мумкин. Шу йилнинг ўтган олти ойида йигирмадан ортиқ нуқсонга хотима берилди. Бизнинг корхонамиз шу йилнинг иккинчи кварталидаги социалистик мусобақада республика Қурилиш министрлиги системасида ғолиб деб топилган экан, бунда қуйи планлаштиришни нуқсонсиз меҳнат системаси билан уйғунлаштириб олиб бориш ҳал қилувчи роль ўйнади.

Ю. ТУДАКОВ,
Чирчиқ бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинати директори.

ИЛҒОР ТАЖРИБА МИНБАРИ

ОКТЯБРЬ революцияси номли Тошкент тепловоз вагон ремонти заводида Юрий Чепинцев бошчилик қилаётган комсомол ёшлар бригадаси пешқадамлар сафида боряпти. Суратда: бригадир Ю. Чепинцев.

ТОШКЕНТ шаҳарлараро автомат телефон станцияси бошқариш системасининг инженери Светлана Малишева ўз касбининг устаси сифатида эътибор қозонган. Суратда: С. Малишева иш устида.

ЮКСАК АКТИВЛИКДА

Маълумки партиямиз Марказий Комитети маҳаллий Советлар ролини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқда. Улар айниқса КПСС XXV съездидан кейин актив ишлайдиган бўлиб қолдилар.

Советлар халқ хўжалиги ва маданий қурилиш соҳасидаги вазифаларни амалга оширишда кўп сонли депутатлар ва улардан ташкил топган доимий комиссияларга таянган ҳолда иш олиб бормоқдалар.

Оржоникидзе район советининг чорвачилик ишлари бўйича доимий комиссиясини олайлик. 11 депутатдан иборат тузилган бу комиссияга район совети депутати, район халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ А. Э. Тошматов раислик қилмоқда. Комиссия пухта ўйлаб тузилган иш планига эга. Унда жамоат чорвачилигини янада ривожлантиришнинг конкрет тадбирлари белгиланиб чиқилган. Ҳозир комиссия аъзоларининг диққат марказида чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш ва чорва қишловига пухта ҳозирлик кўриш масалалари турибди.

Комиссия аъзолари хўжаликларга бириктиб қўйилган. Улар ем-хашак жамғариш ва чорва қишловига тайёргарлик кўриш ишларини назорат қилиб бормоқдалар. Доимий комиссиянинг аъзоси Рихси Саидрасулова «Маданият» колхозида иш олиб бормоқда. У колхозда илғор сут соғувчи бўлиши билан бир қаторда хўжаликда чорвачилик ишларининг ташкил қилиниши устидан ҳам назорат қилиб турибди. Шу туфайли ҳам колхозда йиллик дағал хашак тайёрлаш плани 109,5 процентга етказиб бажарилди.

Қибрай совхозига бириктилган комиссия аъзоси хўжаликнинг илғор сут соғувчиси Миновар Холхўжаева ҳам жамоат чорвачилигини ривожлантиришда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Бу совхозда дағал хашак тайёрлаш плани 108 процент бажарилди. Шунингдек, «Октябрь» колхозида иш олиб бораётган доимий комиссиянинг аъзоси, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси Асқар Нигматжонов ҳам хўжаликда чорвачиликни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини ошириш йўлида тинмай иш олиб бормоқда, бу колхозда ҳам ем-хашак тайёрлаш ишлари ошириб бажарилди. Комиссия аъзоларининг шижоати туфайли район бўйича дағал хашак тайёрлаш плани шу кунгача 100,5 процент адо этилди.

Ҳозирги кунда комиссия ўз фаолиятини 30 минг тонна силос бостириш ишларини жадал йўлга қўйишга қаратди. Шунинг учун ҳам хўжаликларда қисқа вақт ичида 5 минг тоннадан ортиқ силос бостирилди. Комиссиянинг яқинда бўлиб ўтган мажлисида чорва қишловига тайёргарликка доир масала муҳокама қилинди. Бу соҳада Правда, Ленин номли колхозларда айрим камчиликлар борлиги қайд қилиниб, қишловга пухта ҳозирлик кўриш юзасидан тадбирлар белгилаб чиқилди.

Шунингдек, район советининг депутати, Оржоникидзе ГЭСлар тизмасининг директори ўртоқ И. А. Траценко бошчилик қилаётган социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини сақлаш доимий комиссия аъзолари ҳам ўзларига сайловчилар томонидан топширилган наказларни амалга ошира бориш учун курашмоқдалар. Комиссия мажлисларини планли равишда ўтказиб, социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини сақлаш ишларига доир масалаларни муҳокама қилмоқда. Шунингдек, корхона, ташкилот, хўжалик ва муассасаларда бўлиб, меҳнаткашлар ўртасида СССР янги Конституциясининг лойиҳаси, социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини сақлашга оид темаларда лекция, доклад, суҳбат ва савол-жавоб кечалари ўтказмоқдалар.

У. НИЕЗОВ,
«Тошкент ҳақиқати» газетасининг штатсиз мухбири.

ТЎЙИМЛИ ОЗУҚА

Озуқа базасини мустаҳкамлаш чорвачиликни ривожлантиришнинг асосий омили. Буни яхши билган Бекобод райони чорвадорлари зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Районда дағал хашак тайёрлаш топшириғи ошириб бажарилди. 39 минг тонна ўрнига шу кунгача 39050 тоннадан кўпроқ озуқа жамғарилди.

Бу муваффақиятга «КПСС XXV съезди». 1-«Далварзин» совхозлари, Навоий номли, Дзержинский номли колхозлар муносиб ҳисса қўшдилар.

Ленин номли колхоз чорвадорлари озуқа жамғаришга, айниқса, катта эътибор бермоқдалар. Ҳозиргача белгиланган 2000 тонна ўрнига 2158 тонна сенаж тайёрланди. Тўйимли озуқа ҳисобланган ўт уни тайёрлаш топшириғи ҳам ошириб бажарилди. Қишлов учун 160 тоннадан кўпроқ ўт уни жамғариб қўйилди.

Колхоз районда биринчи бўлиб силос бостириш топшириғини бажарди. 4200 ўрнига 4208 тоннадан ортиқ силос бостирилди. Бу ўтган йилгидан анча кўпдир.

А. БОБОНАЗАРОВ.
Бекобод.

Зоир Тўрақулов Олмалиқ химия заводининг илғор аппаратчиси. У шахсий беш йиллик топшириғини тўрт йилда бажариш мажбуриятини олиб ишламоқда.

Е. Ботиров, В. Сироткин фотолари.

КУНИГА 3 ТОННА

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг 60 гектар майдонда деҳқончилик қилаётган Ш[illegible] Жалилов бошлиқ бригадаси ҳар гектар токзордан 13 тоннадан узум ҳосили топшириш мажбуриятини олган.

Айни кунларда шаҳарликлар дастурхонини нозneъматлар билан тўкин қилишга муносиб ҳиссасини қўшиб келаётган бригада азаматлари кунига 3 тоннадан узум узиб, давлат қабул пунктига етказиб беришяпти. Бу ишларнинг кўнгилдагидек боришида бригада аъзоларидан Тоҳир Комолов, Қундуз Аҳмаджоноваларнинг ҳиссаси катта бўлаётир.

Т. УЗГЕНОВ.

КАМОЛОТ ВА ИСТИҚБОЛ

ЁШЛАРНИНГ камолоти ва истиқболи тўғрисида қанчалар катта ғамхўрликлар кўрсатилаётганлигини доим ҳис қилиш мумкин. Айниқса, ўз истеъдодларини ривожлантиришлари учун улар ҳамма шарт-шароитларга эгадирлар. СССР янги Конституцияси лойиҳасининг 20-моддасида айтилганидек совет давлати **«Ҳар бир кишининг эркин камол топиши ҳамманинг эркин камол топиши шартидир»** деган коммунистик идеалга мувофиқ гражданларнинг ўз ижодий кучларини, қобилиятларини ва истеъдодларини ривожлантиришлари ва ишга солишлари учун, шахснинг ҳар томонлама камол топиши учун реал имкониятларни кенгайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди.

Ёшларимизнинг истиқболини белгилашда ўрта махсус билим юртларининг ҳам роли каттадир. Даргоҳларда бўлажак касб эгалари пухта билим оладилар. Ўз ихтисосликлари бўйича амалий ишлар билан машғул бўладилар. Булар, шубҳасиз таълим тарбия ишларининг ҳаёт билан мустаҳкамланишини таъминлайди. Зотан лойиҳада **«Ўқитишни ҳаёт билан, ишлаб чиқариш билан боғлаш асосида ҳунар-техника таълими, ўрта махсус ва олий таълимни кенг ривожлантирилади»** деб ёзиб қўйилган. Бу шарт-шароитлар билим юртларининг ўқув-моддий базаларини мустаҳкамлаш билан ҳам бевосита боғлиқдир.

Бизнинг техникумимиз кинотехниклар тайёрлаб берувчи Ўрта Осиёда ягона билим юртидир. Бу ерда талабаларга турли ихтисосликларни ўргатиш бўйича катта ишлар олиб борилмоқда. Ўқув-моддий базамиз ҳам анча мустаҳкамланди. Шу ўқув йилида янги бўлим очилди. Келгуси ўқув йилида эса яна учта бўлимни ташкил этамиз.

Ўқувчилар учун қуриб берилган ҳашаматли ётоқхонамиз биринчи сентябрга армуғон этилди. Унда 400 ўғил-қиз истиқомат қилиши мумкин. Шунингдек, бу ерда кинозали ҳам ишлаб туради.

1978—1979 ўқув йилини кўркам корпусда бошлаймиз. Натижада амалий машғулотлар олиб бориш учун қулай имкониятларга эга бўламиз. Яхши жиҳозланган устахоналар, фан кабинетлари ишга тушади. Улар кўплаб зарур техника воситалари билан таъминланадилар.

Чиндан ҳам ёшларнинг илм олишлари учун ҳамма имкониятларга эгамиз.

Турғун АЮПОВ,
Тошкент кинотехникумининг директори.

ДАРОМАД МЎЛ БЎЛДИ

«Октябрь» колхозидаги Ҳакимбой Холпўлатов бошчилик қилаётган бригада аъзолари. 5 гектар ерга экилган саримсоқ пиёздан 111 тонна ҳосил олдилар. Ҳосилдорлик 222 центнерни ташкил этди. Ҳар гектар ердан 17600 сўмдан даромад олинди. Бу райондаги энг юқори курсаткичдир.

Бригада аъзолари юбилей йилида 648 тонна сабзавот етиштириш мажбуриятини олишган. Деҳқонлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу мажбуриятни 1 октябргача адо этиш учун курашмоқдалар.

И. НЕЪМАТОВ,
Оржоникидзе райони.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ГАВАНА. Бу ерда қарийб юз минг аъзоси бўлган маъмурий ходимлар миллий касаба союзнинг III съезди ўз ишини тамомлади. Съезд иштирокчилари бу касаба союз бирлашмасининг фаолияти ҳақидаги докладни тинглаб, муҳокама қилдилар, янги вазифаларни белгиладилар ва шунингдек раҳбарларнинг янги составини сайладилар.

Съездда Октябрнинг 60 йиллиги. ҳақидаги резолюция қабул қилинди. Бу резолюцияда жаҳондаги биринчи социалистик революция ғалабасининг ва ишчи деҳқонлар давлати барпо этилишининг улкан тарихий аҳамияти алоҳида таъкидлаб ўтилган.

БУЭНОС-АЙРЕС. Чилидаги фашист хунта мамлакат шимолидаги марганец, кумуш, мис ва олтин конларига бой ерларни чет эл компанияларига ким ошдига сотишга қарор қилди.

ДЕҲЛИ. Бу ерда эълон қилинган сўнгги маълумотларга кўра, Раджистхан штатида яқинда бўлиб ўтган сув тошқинидан ярим миллиондан ортиқ киши зарар кўрган, район экономикасига етказилган зарар эса, камида 80 миллион рупийга боради. 11 мингга яқин уй бутунлай ёки қисман вайрон бўлган. Бутун экин майдонининг 30 процентдан ортиғига экин экилмай қолган. Сули, маккажўхори ва бошқа экинларни сув бутунлай ювиб кетган.

ҚОҲИРА. Жибути республикаси Араб Мамлакатлари Иттифоқининг 22-аъзоси бўлди. Араб Мамлакатлари Иттифоқининг бош секретари М. Риат ташкилот кенгашининг сессиясида шу ҳақда маълум қилди.

(ТАСС, 5 сентябрь).

БИРЛИК—АСОСИЙ ВАЗИФА

ГАВАНА, 6 сентябрь. (ТАСС). Чили компартияси миллий раҳбарлигининг аъзоси Хулиета Кампусано бундай деди: Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, ҳукумати, бутун совет халқи, бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари, бутун тараққийпарвар инсоният энг оғир кунларда биз билан бирга бўлганлигини ҳеч қачон эсдан чиқармаймиз. У ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Чили халқи Чили ватанпарварларининг кураши билан ёрдам бўлганликлари учун социалистик мамлакатлардан, аввало Совет Иттифоқидан, шунингдек бошқа давлатлардан миннатдордир.

Фашист исёнидан кейин, деди Х. Кампусано, тўрт йил ўтди. Мамлакат ҳозир ҳам террор шароитида яшамоқда. Оммавий тинтувлар ҳануз ўтказилмоқда ва қамоққа олиш давом этмоқда. Кечалари Сантьяго ва бошқа шаҳарларнинг кўчаларида ўқ садолари эшитилиб турибди. Турма ва қамоқ лагерлари сиёсий маҳбуслар билан тўлган, режим душманларидан 2,5 мингга яқин киши бедарак йўқолди.

Хунта чилиликларнинг бошига сон-саноқсиз кулфатлар солди. Мамлакатда очарчилик ва қашшоқлик ҳукм сурмоқда. Диктатура терроргагина таяниб турибди. У тўрт йил мобайнида омманинг ёрдам ва мададига эришаолмади. Диктатура мамлакат ичкарисида ва халқаро майдонда ҳам тобора яккаланиб қолмоқда. Бундай шароитда фашист хунтанинг бошлиги Пиночет расмий равишда Вашингтонга таклиф этилганлиги ҳаммани ҳайратда қолдиради. Бу жаллоднинг қўли Чилининг энг яхши ўғил ва қизлари қонига беланган.

Чилида қон тўкилаётганлигига қарамай, деди Х. Кампусано, фашизмга қарши кураш давом этмоқда. Халқ бирлиги сиёсий партиялари яширин шароитда ҳаракат қилмоқдалар, реакцион диктатура душманларининг сафлари доим мустаҳкамланиб бормоқда. Барча антифашистларнинг бирлиги — ҳозирги куннинг асосий вазифасидир. Бирлик туфайлигина манфур диктатурани ағдариб ташлаш ва мамлакатда чинакам демократияни тиклаш мумкин.

МУҲИМ ҚАРОР

ДЕҲЛИ, 6 сентябрь. (ТАСС). Ҳиндистон ҳукумати ер ислоҳотини тезроқ амалга оширишга қарор берди. Шу мақсадда қишлоқ хўжалиги ва ирригация министри Суржит Сингх Барнала штатларнинг Бош министрлари ва губернаторларига қўлланма юборди. Бу қўлланма ортиқча ерларини турли баҳоналар билан ўз қўлларида сақлаб турган катта ер эгаларининг ишини бир ой ичида кўриб чиқишни тамомлашни тавсия этади.

Қўлланмада таъкидлаб ўтилганидек, ер ислоҳоти ҳақидаги қонунларга мувофиқ мамлакатда жами 1,5 миллион гектар ортиқча ер борлиги аниқланди. Бундан атиги 0,5 миллион гектар ер мусодара қилинди ва ерсиз ҳамда кам ерли деҳқонларга берилди. Қолган ерлар эса ер эгаларининг ихтиёрида қолмоқда. Бунинг боиси шуки, штатларнинг ҳукуматлари 216 минг йирик хўжаликка нисбатан шу пайтгача ҳеч қандай чора кўргани йўқ.

Ер ислоҳотини тезроқ амалга ошириш учун, деб уқтириб ўтилади қўлланмада, аввало ана шу 216 минг ер эгаси тўғрисидаги масалани ҳал этиш керак.

С. С. Барнала штатларнинг Бош министрларини помешчикларнинг мусодара қилинган ва камбағалларга бўлиб берилган ерларини қайтариб олиш йўлидаги уринишларига қатъий зарба беришга даъват этди.

ПОКИСТОНДАГИ ВАЗИЯТ

КАРОЧИ, 5 сентябрь. (ТАСС). Ҳарбий маъмуриятнинг бу ерда эълон қилинган расмий баёнотида Покистон халқ партияси раиси З. А. Бхуттонинг қамоққа олиниши муносабати билан кеча Карочида бўлиб ўтган ғалаёнлар ҳақида хабар қилинади. Одамлар тўда-тўда бўлишиб, шаҳарнинг марказий кўчаларини қуршаб олдилар. Намойишчиларнинг полициячилар билан тўқнашувлари бўлиб ўтди.

«Доон» газетасининг хабар беришича, полициячилар Покистон халқ партиясининг тарафдорларини тарқатиб юбориш учун таёқларни ва кўздан ёш оқизадиган газларни ишга солган, 41 киши қамоққа олинган.

Лоҳурда собиқ Покистон ҳукмрон халқ партияси марказий ижроия комитетининг мажлиси бўлган. Бу мажлисда З. А. Бхутто қамоққа олиниши муносабати билан мамлакатдаги вазият муҳокама қилинган. Покистон халқ партиясининг матбуот секретари К. Ниёзий мажлисдан кейин журналистларга қуйидагиларни айтди: Покистон халқ партияси ўз раҳбари қамоққа олинганига қарамай, бўлажак парламент сайловида қатнашади ва ана шу сайлов аниқ белгиланган муддатда — 18 октябрь куни ўтказилишини талаб қилади.

ЯНГИ ЎҚУВ ДАРГОҲИ

КОТОНУ, 5 сентябрь. (ТАСС). Бенин пойтахтида медицина ходимларининг малакасини ошириш халқаро институтининг очилишига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. Африка қитъасида ягона ўзига хос бу медицина билим даргоҳи жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг иштирокида тузилди.

Бу ерда Африка мамлакатларининг жуда кўп врачлари, фармацевтлари, ветеринарлари тажрибали ўқитувчилар раҳбарлигида ўз билимларини оширадилар. Тингловчилар мажбурий программа бўйича ўқиш билан бир вақтда, Бениндаги медицина муассасаларида тажриба ўтказадилар. Институт профили Африканинг хусусий шароитида ишлаётган врачлар олдига қўйилаётган талабларга тамомила мувофиқдир.

ГФР. Бремен шаҳрининг 20.000 дан кўпроқ меҳнаткашлари ишчи ва хизматчиларнинг оммавий равишда бўшатилишига қарши норозилик билдириб намойиш уюштирдилар. Суратда: намойиш пайти.

ТАСС фотохроникаси.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВ

А. С. ПУШКИН номли истироҳат боғида Собир Раҳимов районидаги 1-автокомбинатнинг пешқадам ҳайдовчилари билан ёш ҳамкасбларнинг учрашув кечаси бўлиб ўтди. Маданият ва истироҳат боғи байрамлардагидек безатилган.

...Ҳамза кўчаси бўйлаб турнақатор келаётган такси енгил машиналарининг колоннаси кўринади. Такси енгил машиналари паради боғ олдида тўхтагач, ҳайдовчилар бирин-кетин машиналардан тушиб боғ ичига кирадилар. Тантанали кеча очиқ деб эълон қилингач, меҳнат ветерани Эргаш Муҳамедовга сўз берилди. Э. Муҳамедов бу кечада ёш шоферларга машина калитларини топшириб, уларни табриклади. Комбинат директори Г. Исмоилов шу куни илғор ҳайдовчи М. Юсуфов, 3-автоколонна бошлиғи П. Тошметовга фидокорона меҳнат учун мукофотларни топширди. Кўплаб илғор шофёрлар эса «Социалистик мусобақа ғолиби» кўкрак нишони билан мукофотландилар.

А. ТАРТАУЛОВ.

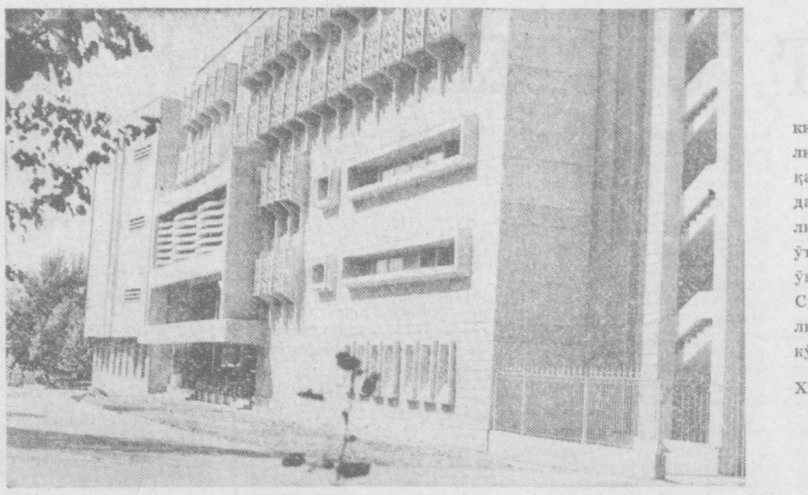

*

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳузуридаги 127-ҳунар-техника билим юрти янги бинога кўчиб ўтди. Бу бино бирйўла 570 ўқувчини ўз бағрига олди. Суратда: ҳунар-техника билим юртининг олд томондан кўриниши.

Х. Мирзакаримов фотоси.

*

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

ОППОҚ НУР— ОППОҚ ТОЛА

Чаноқларда оппоқ нур —
Қуёш зиёси — тафти у.
Деҳқон қалбида сурур,
Оқ тола—меҳр, туйғу...
Оппоқ, ойдин толада
Минг хил ранг, нур,
жило.
Ҳаётнинг ойдинлиги,
Гўзаллиги унда жо.
Ҳар чаноқда бахт кулар,
Муҳаббат, қувонч, орзу...
Толалар жилоланар,
Абадий гул — сўлмас у.
Деҳқон йўли оқ, ойдин,
Оқ тола — юрак тори.
Оламни гулга буркар.
Унинг мангу баҳори.
Чаноқлар тошар бу кун—
Жилмаяр юлдуз гўё.
Оппоқ нурдан туғилар —
Оқ тола — орзу, дунё,
Муҳаббат..

Худойберди ЭШОНҚУЛОВ.

ҒЎЗАЛАР ШОНА-ШОНА

Ғўзалар шона-шона,
Ҳар шохда дона-дона.
Шонадан кўзни узмай,
Боқаман қона-қона.
Ғўзалар шона-шона,
Мисоли гули раъно.
Ишлашар басма-басга
Ҳар йигит, ҳар жонона.
Ғўзалар шона-шона,
Мўл-ҳосил, аҳд-паймона.
Пахтакор дала кезар,
Офтобда ёна-ёна,
Ғўзалар шона-шона,
Қўшиқ куйлар
пинҳона:
Шоналарда оппоқ нур,
Ҳосилдан бу нишона.

Барот ИСРОИЛ.

БОҒБОН

Субҳидамда боққа
кираман,
Кутиб олар кекса
соҳибкор.
Зуваласи пишиқ ва
абжир
Сочларига инган оппоқ
қор.
Чайласига бошлайди
аста,
Чой дамлайди, узади
узум.
Дастурхонга марҳамат,
меҳмон,
Шу токларни экканман
ўзим.
Тарифлайди боғин отахон
Сўзлаганда чарақлар
кўзи.
Бу йил ҳосил мўл бўлди,
ўғлим,
Бу ҳам элу юрт ризқи-
рўзи.
Ҳавас билан боқаман
боққа,
Узумларда қуёш жилоси.
Ҳар новдада кўзга
ташланар
Соҳибкорнинг меҳр,
ихлоси.
Ҳайрлашдим чол билан
хушҳол,
Лекин меҳри қалбимда
қолди.
Шарбат тўла боғи
билан у.
Фикру ўйим эгаллаб
олди.

Ғафур МАННОПОВ.

МОСКВАДАН ХАТ

КЎРГАЗМАДА —ОЛМАЛИҚ

СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Металлургия» павильонида «Металлургиямизнинг бугуни ва эртаси» номли янги экспозиция ташкил этилди. Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган бу экспозицияда стендлар, фотографиялар, панно ва бошқа шу каби экспонатлар ўрин олган. Улар оловли касб эгалари — металлурглар ҳақида, бу соҳада эришилган улкан ютуқлар тўғрисида ҳикоя қилади. Рангли металлургия бўлими экскурсантларда катта қизиқиш уйғотяпти. Бу бўлимда мамлакатимиз рангли металлургиясининг байроқдори — В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатига катта ўрин ажратилган. Комбинат коллективи тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақият билан бажарди, шунингдек, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили зарбдор суръат билан якунланди ва иккинчи йили ҳам худди шундай суръат билан давом этмоқда. Экспозиция материаллари билан танишган кишилар ўтган беш йилликда корхонада ишлаб чиқариш ҳажми 43 процент, меҳнат унумдорлиги 40 процент ортганлигини билиб оладилар.

Комбинат корхоналарида ўтган давр ичида янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, қатор цехларни реконструкция қилиш, ускуналарни модернизациялаш борасида катта ишлар қилинди. Жумладан, Қалмоққир конида тоғ-транспорт ишларини автоматик бошқариш системасининг ишга туширилиши натижасида йилига 440 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрилмоқда.

Қўрғошинкон коллективи эса ўтган беш йилликни муддатидан бир неча ой илгари адо этган эди. Бу карьерда портлатилган рудани экскаватор ёрдамида чиқариб олиш усули жорий этилган ва бу усул йилига 68,5 минг сўмлик иқтисодий фойда бермоқда. Шунингдек, портлатиш ишларининг бинолар ва бошқа иншоотларга сейсмик таъсирини камайтирадиган технологиянинг жорий этилиши йилига 42 минг сўм фойда келтиради. «Сарическу» конининг лойиҳавий қуввати муддатидан тўрт ой илгари ўзлаштирилди.

Мис бойитиш фибрикасида эскирган ускуналарнинг алмаштирилиши ва модернизация қилиниши билан конвейер тракти реконструкция қилинди. Майдалаш—транспорт ускуналарини бошқаришнинг марказлашган системаси жорий этилди. Буларнинг барчаси йилига 1 миллион 130 минг сўмлик иқтисодий фойда келтиради.

Комбинат корхоналарида меҳнатни илмий ташкил этишга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Айни кунларда бу иш билан 57 инженер-техник ходим шуғулланяпти. Улар жойларда меҳнатни илмий ташкил этиш бўйича янги-янги тадбирларни амалга оширишмоқда. Ўтган беш йилликда НОТ тадбирлари 3,6 миллион сўмлик иқтисодий фойда берди. Бу тадбирларнинг жорий этилиши туфайли 1365 киши ўз вазифасидан озод қилиниб, бошқа ишларга ўтказилди.

Комбинатда ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларидан келадиган фойда 7 миллион сўмни ташкил этади. С. Гоксабаев, Г. Бобков, Б. Клинов, Д. Верховцев, М. Солдатов каби новаторларнинг таклифлари айниқса салмоқлидир.

Комбинатда меҳнат маданиятини ошириш, ишчи ва хизматчиларнинг иш шароитини ва маиший шароитларини яхшилашга тобора кўпроқ эътибор берилмоқда. Ўтган қисқа давр ичида корхона ҳузурида спорт комплекси, сузиш бассейни, стадион, музика мактаби қурилди. Меҳнаткашлар шинам ва озода квартираларда истиқомат қилишяпти. Кўргазмага ташриф буюрувчилар Олмалиқда Тошкент политехника институтининг кон-металлургия факультети ишлаб турганини, комбинат учун мутахассислар тайёрлайдиган техникум ҳамда ҳунар-техника билим юрти мавжудлигини билиб олишади.

Экспозиция стендларида турли касб эгалари бўлган ишлаб чиқариш зарбдорларининг илғор тажрибасини ўрганишга бағишланган материаллар билан ҳам танишиш мумкин. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати экскаватор-машинисти В. Подвигин, бурғулаш станогининг машинисти И. Горюшко, Қўрғошинкон ишчиси С. Гармай каби илғорлар шулар жумласидандир.

Умуман, олмалиқликлар Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида намойиш этилаётган ўз зафарлари билан ҳар қанча фахрланишса арзийди.

М. ЛАРКИН.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

УЛЬЯНОВСК ШАҲРИ. Бу ерда қад кўтарган Ленин мемориали шаҳар кўркига кўрк қўшмоқда. Ҳар йили бу ёдгорликни мамлакатимизнинг ўн минглаб кишилари завқ билан томоша қиладилар.

●

ХМЕЛЬНИЦКИЙ ОБЛАСТИ. Днестр сув омбори атрофини кўкаламзорлаштириш ишлари жадал олиб борилмоқда. Шу кунгача 220 гектар ерга манзарали ниҳоллар ўтқазилди.

В. Степаненко, В. Кошевой ва Ю. Белозеров фотолари
ТАСС фотохроникаси.

ЎЙИН ОДОБИ ХУСУСИДА

Америкалик машҳур олим В. Франклин (1706—1790) «Танланган асарлари»да шахмат ҳақида ўз қарашларини баён қилади. «...Франклин ўз асарида,— деб ёзади профессор М. Баснин шу китобга ёзган кириш сўзида,— шахмат ўйинини ҳаётга, яъни кишиларнинг ўз рақиблари билан олиб борадиган ҳаётий курашларига ўхшатади».

Қуйида В. Франклиннинг шахмат ҳақида айтган ва мазкур китобдан олинган баъзи фикрлари билан таништирамиз.

Шахмат ўйини бекорчиликдаги эрмак эмас. Бу ўйин ақл-идрокнинг бир қанча энг муҳим фазилатларини талаб этади ва бу фазилатлар шундай мустаҳкамланадики, улар кундалик турмушда энг яхши одат тусига кириб қолади. Ҳаёт ўзига хос шахмат ўйинидир. Бунда биз ютиш ва рақиблар билан курашишга тез-тез зарурат сезиб турамиз, ундаги хуш ва нохуш ҳодисалар шу қадар турли-туман ва чексизки, булар идроклилик кўрсатиш ёки кўрсатмасликнинг бирор маълум даражадаги натижасидир.

Шундай қилиб, шахмат ўйини орқали сиз:

а) узоқни ўйлашга, яъни келажакка кўз ташлаб, оқибатни чамалашга ўрганасиз. Шахматчи доимо: «Мана бу донамни юрсам, аҳволим қандай бўлади? Рақибим мени ранжитмоқ учун бу аҳволдан қандай фойдаланиши мумкин? Ўз аҳволимни яхшилаш ва унинг ҳужумлари олдини олиш учун янада қанақа юришлар қилиши мумкин, деб ўйлайди.

б) эҳтиёткорликка, юз берган ҳолатни тушунишга, доналарнинг алоҳида ёки биргалашиб ҳаракат қилишидан вужудга келадиган хавф-хатарлардан қутилиш ва ўз навбатида, ўзингиз шундай тахликалар сола билишга ўрганасиз.

в) юришлар қилганда унча шошмасликка ўрганасиз...

г) ниҳоят, шахмат ўйини орқали биз ишимизнинг айни пайтдаги ҳолати кўнгилдагидек ўзгаришига ишониш, янги имкониятлар қидиришни давом эттириш, руҳан тушкунликка учрамаслик одатларини касб этамиз...

Шахматда кичик бир муваффақият ўзибилармонлик туғдириши, бундан келиб чиқадиган эътиборсизлик эса талафотларга сабаб бўлиши муқаррарлигига ҳар бир кишининг имони комил. Бу бизни рақиб муваффақият қозонганда унчалик қайғурмасликка ва муваффақиятга эришиш учун кетма-кет зарбалар беришга, ва охир оқибат, ўйинни ютишга ишонишга ўргатади.

ШАХМАТ ТЎҒРИСИДА СУҲБАТЛАР

Шахмат ўйинидан олинадиган лаззатни оширай деган киши ҳар қандай қўпол қилиқ ва беибо сўзларга барҳам бериши лозим. Шундагина иккала томон ўз вақтини хушчақчақ ўтказа олади. Шунинг учун, биринчидан, агар ўйинни қатъий қоидалар асосида давом эттиришга келишилган бўлса **(ҳозирги замон расмий мусобақалари шуни талаб этади — М. М.)** иккала томон ҳам бунга қатъий риоя қилиши лозим.

Иккинчидан, агар ўйинни қатъий қоидаларсиз давом эттиришга келишилган бўлса ва ўйиновчилардан бири иккинчисининг раъйига юрса, у ҳам шунга кўниши керак.

Учинчидан, қийин аҳволдан қутилиш ёки устунликка эришиш мақсадида ҳеч қачон нотўғри юриш қилмаслик лозим. Бундай «қилиқ» қиладиган киши билан ўйнашнинг ҳожати йўқ.

Тўртинчидан, агар рақибингиз узоқ ўйлаб қолса, уни шошилтирманг ёки тоқатсизланманг. Чунки бу сизнинг ўйин санъатингизни эмас, балки муғомбир эканлигингизни ва қўполлигингизни тасдиқлайди, холос.

Бешинчидан ўзингизни ёмон юришлар қилаётгандек кўрсатиб ва энди ютқазаман деб, рақибингизни ишонтириш ва унинг диққат-эътиборини чалғитиш йўли билан уни алдашга ўрганманг, буларнинг ҳаммаси ўйин санъати эмас, балки фирибгарлик ва алдовдир.

Олтинчидан, агар ғалаба қилган бўлсангиз, ҳар қандай баланд-парвоз ёки ёқимсиз ибораларни ишлатманг ёҳуд ютуғингиздан ортиқча кеккайиб кетманг, сиз рақибингизни юпатишингиз ва шундай муомала қилишингиз керакки, у ҳафа бўлмасин...

Еттинчидан, агар сиз бошқаларнинг ўйинини томоша қилаётган бўлсангиз, сира индаманг. Чунки маслаҳат берсангиз, иккала томонни ҳам хафа қиласиз. Маслаҳатингиз тўғри чиқса, ютқазган томон, акс ҳолда эса сиз ўргатган томон нолийди.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

СПОРТ

«БИНОКОР» ҒАЛАБАСИ

Мамлакатимизнинг бир неча шаҳарларида хоккей бўйича СССР кубоги ўйинлари бошланди.

Тошкентнинг «Бинокор» командаси хоккейчилари кубок учрашувларини Рига шаҳрида ўтказишяпти. Бу ердаги дастлабки матчда ҳамшаҳарларимиз АСК МХО (Липецк) командаси билан майдонга чиқдилар. Кескин ва қизиқарли спорт курашида ўтган бу учрашув «Бинокор» командасининг ғалабаси билан тугади. Тошкентликлар ўз рақибларини 5:4 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Шайбаларни Ларичев, Доможиров, Крамской, Данилов ва Шипулинлар киритишди.

Ана шу группада ўйнаётган майдон эгалари — Риганинг динамочилари «Салават Юлаев» (Уфа) клуби хоккейчилари билан учрашдилар. Бу ўйинда рigaликлар 3:1 ҳисобида ғолиб чиқишди.

•

Андижонда чимда хоккей ўйнаш бўйича мамлакат чемпионатининг навбатдаги учрашуви бўлиб ўтди. Майдон эгалари Ульяновскнинг «Волга» командаси билан иккита учрашув ўтказдилар. Ҳар икки ўйинда ҳам командалар очколарни баҳам кўришди. Матчлар 1:1 ҳисобида якунланди. Шундай қилиб, Андижон хоккейчилари 36 учрашувдан 29 очко тўплаб саккизинчи ўринда боришяпти.

ЧЕМПИОН КОЛХОЗДА АНИҚЛАНАДИ

Кейинги пайтларда «Политотдел» колхози спорт базаларида йирик мусобақалар ўтказиш одат тусига кириб бормоқда. Хўжаликнинг маданият саройида яна бир турнир бошланди. Бу ерда рус шашкаси бўйича хотин-қизлар ўртасида СССР чемпионати ўтади.

Мусобақага мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан 14 та кучли шашкачилар тўпланишди. Улар орасида спорт мастерлари СССР чемпионлари спартакчи Алла Наумова, «Жальгирис» спорт жамияти вакили Стассе Ингаунайте ва бошқа таниқли шашкачилар бор. Ўзбекистон спорт шарафини эса самарқандлик 15 ёшли мастерликка номзод Л. Иброҳимова ҳимоя қилади.

Чемпионат учрашувлари ўн кун давом этади. Шашкачилар ўзаро мусобақалашибгина қолмай, хўжалик меҳнаткашларининг Октябрь юбилейини муносиб кутиб олиш учун амалга ошираётган ишлари, қўлга киритаётган ютуқлари билан ҳам танишадилар. Колхоз правлениеси, партия ва касаба союз ташкилотлари эса энг яхши шашкачилар учун махсус совринлар таъсис этишган. Мамлакат шашка тожининг эгаси 16 сентябрда маълум бўлади.

М. ТОШТЕМИРОВ,
мусобақа бош секретари.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБ ХИЗМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Омонат кассалари — омонатчининг топшириғига биноан шахсий счётингиздан квартира, электроэнергия, газ, телефон, болалар боғчаси ва бошқа коммунал хизмат ҳақлари учун тўловларни ўтказади.

Омонат кассаларининг нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш хизматидан фойдаланиб, омонатчилар ўз вақтларини тежаб омонат кассаларига бормасдан ҳар қандай тўловларни тўлашлари мумкин.

Омонатчи бу операцияларни амалга ошириш учун омонат кассасига ўз шахсий счётидан уч ой, олти ой, бир йил ва бошқа муддатларни кўрсатиб муассасалар, корхоналар ва ташкилотларга тегишли ҳар қандай тўловларни ўтказиш ҳақида топшириқ берса кифоя.

Нақд пулсиз ҳисоблар бўйича чакана ва узоқ муддатли топшириқни расмийлаштириш учун омонатчи зарур бўладиган бланкаларни хоҳлаган омонат кассасидан олиши мумкин.

ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБ ҚИЛИШИДАН ФОЙДАЛАНИНГ ВА ҚИММАТЛИ ВАҚТИНГИЗНИ ТЕЖАНГ!

ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ **МЕҲНАТ БЎЙИЧА БЎЛИМИ**

БЕКОБОДДАГИ «МЕТАЛЛУРГМОНТАЖ» МОНТАЖ БОШҚАРМАСИДА ИШЛАШ УЧУН

ёлғиз эркакларни электр пайвандловчилар, металл конструкцияларининг монтажчилари, кранчилар ихтисослари бўйича

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнатга иш ҳақи 30 процент коэффициент устама ҳақ билан бирга ишбай-мукофот тартибида тўланади.

БОШҚА ШАҲАРЛАРДАН КЕЛГАН КИШИЛАР УМУМИЙ ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Справкалар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: область шаҳарлари ва районларида меҳнат бўйича вакил ва аҳолини ишга жойлаштириш бюросига; Тошкент шаҳрида — Привокзальная кўчаси, 30-уй, Тошкент область ижроия комитетининг меҳнат бўйича бўлими. Телефонлар: 33-81-21, 33-84-84.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ОРБИТА-3» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Эрталабки гимнастика. 9.30 — Ўсмирлар ижоди. 10.00 — Бергамолик Труффальдино» (бадиий фильм, 2-серия). 11.05—Киносаёҳатчилар клуби. 15.20 — «Меҳнатинг иқболинг». 16.15 — А. Голубева. «Уржумлик бола». 16.45 — Ўрмондаги тутун (бадиий фильм). 17.35 — Фан оламида. 18.05—Горчилар қаердасиз! 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Спортлото. 19.25 — Фильм-концерт. 19.45 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 19.55 — Қулоқ сол (бадиий фильм). 21.00 — Футбол. СССР — Польша (ўртоқлик учрашуви). 21.45 — «Вақт». 22.15 — Футбол (2-тайм). 22.45 — Москвадан биринчи халқаро китоб кўргазма — ярмаркасининг очилишига бағишланган концерт.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30—Зумрад шаҳар сеҳргари (бадиий фильм, 1-серия). 12.30 — Концерт. 13.00 — Олтин соат (бадиий фильм). 18.30 — Болалар учун кўрсатув. 19.00 — СССР Конституцияси лойиҳаси тўғрисида суҳбатлар. 19.15 — IV Совет — Француз симпозиуми олдидан. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Ижод гулшани. 20.45 — Ахборот. 21.05 — Концерт. 21.45 — «Вақт» (Москва). 22.15 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.30 — Тандон ва бosқон (бадиий фильм, 1-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05—Болалар учун фильм. 19.30 — Реклама. 19.45 — Эстетика. 20.25 — Янгиликлар. 20.45 — Чол (бадиий фильм). 21.55 — Ўқитувчилар экрани.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7|IX да **Сўғд элининг қоплони, 8|IX да Бир актли балетлар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7|IX да **Уйланиш,** 8|IX да **Келинлар қўзғолони.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА —Москва цирки артистларининг гастроллари, «СУВДА ЦИРК» АТТРАКЦИОНИ.

КИНО

САНЪАТ САРОЙИ — **Хавфли қувиш** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Уз билганича яшамоқ — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), Ғ. ҒУЛОМ номли (тоқ соатларда).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Узплодоовощвинпром» аграр-саноат бирлашмаси коллегияси, партия ва жамоат ташкилотлари шу соҳанинг кекса ходимларидан бири, Тошкент областидаги «Паркент» совхози директори

Ғани Саидович АЪЗАМХУЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249-дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02570. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. 1700.